

۲۰ ماه تلاش صندوق
نوآوری و شکوفایی
از آذر ۱۳۹۷ تا پایان تیر ۱۳۹۹

مروری بر اثربخشی خدمات
صندوق نوآوری و شکوفایی

به نام خدا

عنوان	مروری بر اثربخشی خدمات صندوق نوآوری و شکوفایی از آذر ۱۳۹۷ تا پایان تیر ۱۳۹۹
نشانی	تهران، میدان ونک، خیابان ملاصدرا، خیابان پردیس، زاینده رود شرقی، شماره ۲۴، مجتمع شکوفایی شرکت های دانش بنیان
کد پستی	۱۹۹۱۹۱۳۱۱۱
تلفن	۰۲۱-۴۲۱۷۰۰۰۰
نمابر	۰۲۱-۴۲۱۷۰۱۱۵
پایگاه اینترنتی	www.inif.ir
پست الکترونیک	info@inif.ir

یک مسئله بسیار مهم، پرداختن به شرکت‌های دانش‌بنیان است؛ این ما را پیش خواهد برد. شرکت‌های دانش‌بنیان، هم علمند، هم اقتصاددند. پرداختن به شرکت‌های دانش‌بنیان یکی از اساسی‌ترین کارها است؛ این جزو اولویّت‌ها است و باید به این پرداخت.

مقام معظم رهبری

نگاه به شرکت‌های دانش‌بنیان در مراحل مختلف فعالیت آن‌ها از جمله دوران تأسیس، توسعه، تکمیل و رشد باید متفاوت باشد و بتوانیم در مراحل مختلف به این شرکت‌ها کمک کنیم. ما باید برای شرکت‌های دانش‌بنیان در زمینه‌های مختلف از جمله بیمه، مالیات، تسهیلات و کمک‌های مختلف به صورت حساب‌شده عمل کنیم تا به نتیجه مطلوب برسیم.

ریاست محترم جمهوری اسلامی ایران

فهرست مطالب

۸	پیشگفتار
۹	مروری بر تاریخچه و خدمات صندوق
۱۰	عملکرد در یک نگاه
۱۲	اثربخشی خدمات
۱۳	اثربخشی رویکردهای توسعه‌ای
۱۵	فصل اول: آمار تفصیلی اثربخشی خدمات
۱۶	۱. کمک به بهبود نرخ بقای شرکت‌های دانش‌بنیان
۱۹	۲. کمک به ایجاد و حفظ اشتغال در شرکت‌های دانش‌بنیان
۲۰	۳. حمایت از توسعه و نوآوری در محصولات
۲۲	۴. کمک به فروش شرکت‌های دانش‌بنیان
۲۴	۵. حمایت از نفوذ در زنجیره ارزش صنایع
۲۵	۶. صرفه‌جویی ارزی ناشی از فروش محصولات دانش‌بنیان
۲۷	فصل دوم: اثربخشی رویکردهای توسعه‌ای
۲۹	۱. توسعه شبکه تأمین مالی زیست بوم نوآوری
۳۶	۲. شبکه‌سازی و تسهیل ارتباطات طرفین عرضه و تقاضا
۳۹	۳. توسعه بازار شرکت‌های دانش‌بنیان
۴۲	۴. توسعه مدل‌های نوین تأمین مالی
۵۰	۵. تقویت توان مدیریت کسب‌وکار شرکت‌ها
۵۴	۶. حمایت از حل مسائل راهبردی و چالش‌های ملی
۵۹	۷. حمایت از توسعه فناوری‌های آینده

پیشگفتار

امروزه شرکت‌های دانش‌بنیان با توجه به نقش آفرینی اقتصادی، اجتماعی و سیاسی، جایگاهی انکارناپذیر دارند و زیست بوم نوآوری و فناوری کشور در حال رشد و حرکت به سمت ایفای نقشی جدی و قابل ملاحظه در اقتصاد ملی است. این شرایط ایجاد می‌کند که هر سازمان و نهادی متناسب با مأموریت و نقشی که در این زیست بوم دارد علاوه بر شناسایی و پایش شاخص‌های عملیاتی و عملکردی، اثرات اقدامات خود را نیز شناسایی کند. در این گزارش نتایج فعالیت‌های انجام شده در صندوق نوآوری و شکوفایی از آذر ۱۳۹۷ تا پایان تیر ۱۳۹۹، به اختصار مرور شده و سعی اصلی بر آن است که اثرات اقدامات انجام شده، به تصویر کشیده شود. پس از ارائه خلاصه عملکرد و اثربخشی خدمات صندوق در ابتدای گزارش، در فصل اول آمار تفصیلی اثربخشی خدمات در محورهایی مانند اشتغال، صرفه‌جویی ارزی، فروش شرکت‌های دانش‌بنیان و... ارائه شده است و می‌توان ارتباط هر یک از این شاخص‌ها با خدمات صندوق را مشاهده کرد. در فصل دوم، رویکردهای توسعه‌ای صندوق و اثرات آن‌ها بررسی شده است، اقداماتی که در زمینه توسعه شبکه تأمین مالی زیست بوم نوآوری، توسعه بازار و تسهیل ارتباطات بخش عرضه و تقاضا، توسعه مدل‌های نوین تأمین مالی، تقویت توان مدیریت کسب و کار شرکت‌ها، حمایت از حل مسائل راهبردی و توسعه فناوری‌های آینده صورت گرفته و نتایجی که به همراه داشته‌اند، ارائه می‌شود.

امید است با هربذری که امروز در خاک زرخیز اقتصاد دانش‌بنیان کاشته می‌شود، نهالی تنومند در آینده‌ای نه چندان دور بر سر این کهن مرز و بوم سایه‌گستر باشد.

مروری بر تاریخچه و خدمات صندوق

در سال ۱۳۸۹ قانون حمایت از شرکت‌ها و مؤسسات دانش‌بنیان و تجاری سازی اختراعات توسط مجلس شورای اسلامی تصویب و موضوعیت شرکت‌های دانش‌بنیان به‌عنوان یکی از ارکان اقتصاد دانش‌بنیان شکل گرفت. براساس ماده ۵ این قانون، صندوق نوآوری و شکوفایی به‌منظور کمک به تجاری سازی نوآوری‌ها و اختراعات و شکوفاسازی و کاربردی نمودن دانش فنی، با سرمایه اولیه ۳۰ هزار میلیارد ریال تشکیل و مقرر شد سالیانه ۵/۰ درصد از منابع بودجه عمومی کشور نیز به آن اختصاص یابد.

در سال ۱۳۹۱ اساسنامه صندوق به تأیید شورای نگهبان رسید و دولت آیین‌نامه اجرایی قانون حمایت از شرکت‌های دانش‌بنیان را تصویب کرد و فعالیت رسمی صندوق نوآوری و شکوفایی در سال ۱۳۹۲ با تخصیص اولین بخش از سرمایه آغاز شد.

همان‌طور که در شکل شماره ۱ نشان داده شده است؛ خدمات صندوق به‌منظور پوشش حداکثری شرکت‌های دانش‌بنیان در ۴ حوزه اصلی تسهیلات، ضمانت‌نامه، سرمایه‌گذاری و توانمندسازی دسته‌بندی می‌شود.

برای دریافت اطلاعات بیشتر به لینک مراجعه کنید.

ویژه صندوق‌های پژوهش و فناوری

- تسهیلات مستقیم
- خط اعتباری

شکل ۱. خدمات صندوق نوآوری و شکوفایی

عملکرد در یک نگاه

تسهیلات

(میلیارد ریال)

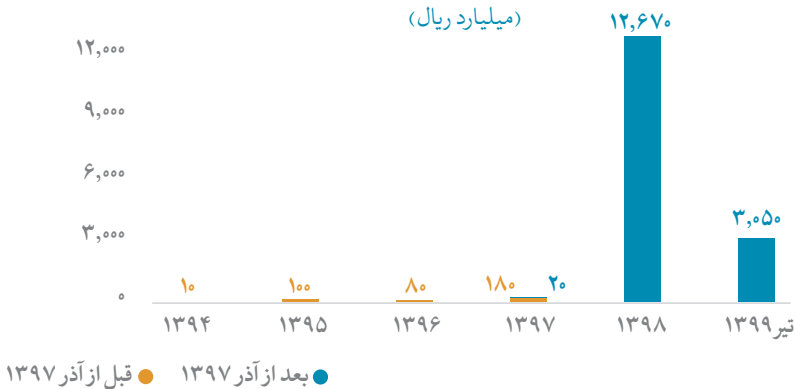

در ۲۰ ماهه منتهی به پایان تیر ۱۳۹۹:

- مبلغ ۴۳,۳۶۰ میلیارد ریال قرارداد تسهیلات منعقد و ۳۵,۴۶۰ میلیارد ریال پرداخت شده است.
- عملکرد صندوق در این مدت بیش از ۴/۵ برابر مجموع عملکرد سال‌های گذشته است.
- با همکاری ۱۲ بانک، بیش از ۳ برابر منابع اهرمی شده، تسهیلات اعطا شده است.

ضمانت‌نامه

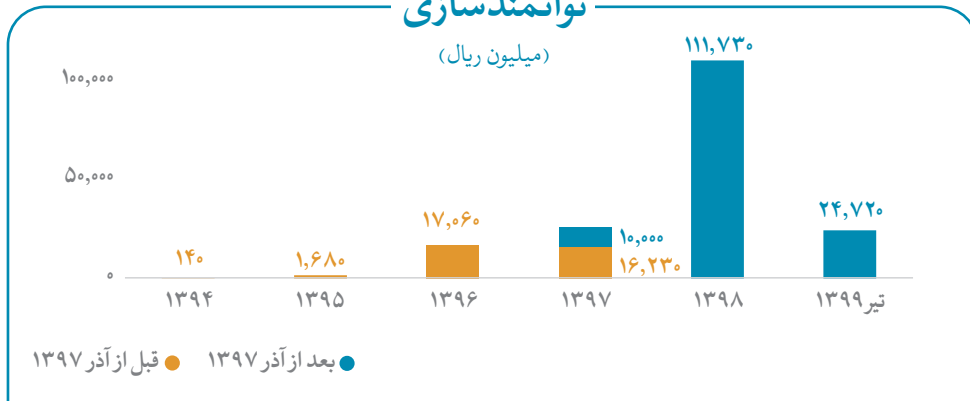
(میلیارد ریال)

در ۲۰ ماهه منتهی به پایان تیر ۱۳۹۹:

- مبلغ ضمانت‌نامه‌های صادر شده در این مدت بیش از ۴۰ برابر کل عملکرد گذشته صندوق است.
- صدور ضمانت‌نامه از طریق شبکه بانکی و مورد پذیرش کارفرمایان، با ایجاد شرایط ترجیحی برای شرکت‌ها انجام شده است.
- با بازنگری در فرایندها میانگین زمانی صدور ضمانت‌نامه به کمتر از یک هفته (۲۵٪ زمان قبلی) کاهش یافته است.

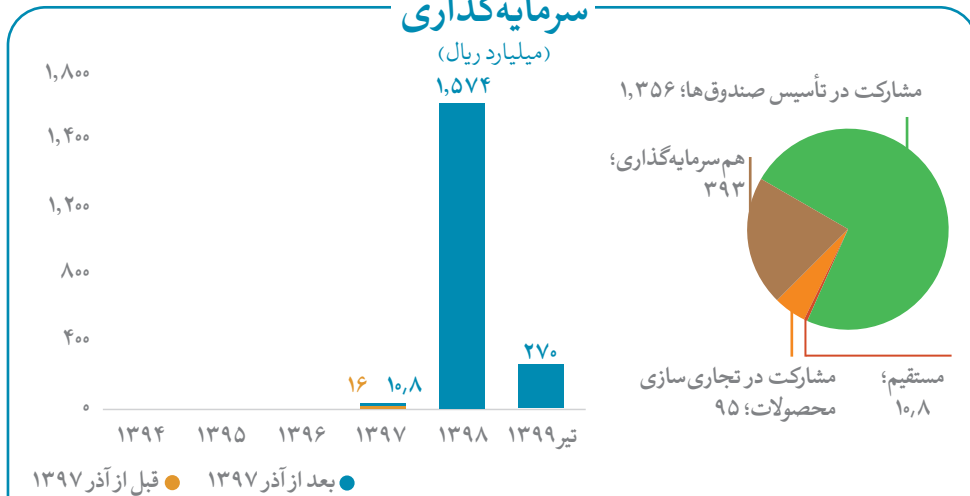
توانمندسازی

در ۲۰ ماهه منتهی به پایان تیر ۱۳۹۹:

- تنوع خدمات توانمندسازی افزایش یافته است و ۳ دسته اصلی خدمت شامل «حفاظت از مالکیت فکری»، «رویدادها و شبکه سازی» و «کمک هزینه تحقیق و توسعه» به مجموعه خدمات قبلی افزوده شده است.
- میزان حمایت بلاعوض صندوق، ۴ برابر مجموع عملکرد سال های گذشته است.

سرمایه گذاری

در ۲۰ ماهه منتهی به پایان تیر ۱۳۹۹:

- ۱,۸۵۵ میلیارد ریال سرمایه گذاری شده که موجب جذب بیش از ۵ هزار میلیارد ریال سرمایه سایر بخش ها به زیست بوم نوآوری کشور شده است.
- ابزارهای جدید، براساس دخالت حداقلی در عین مشارکت کامل در ریسک و حمایت از کارآفرینان دارای ایده های خاص، شامل هم سرمایه گذاری (سرمایه گذاری غیرمستقیم از طریق عاملین صندوق)، مشارکت در تأسیس صندوق های جسورانه بورسی و پژوهش و فناوری، ایجاد ضمانت سرمایه گذاری و تسهیل انتشار اوراق صکوک نوآوری و تأمین مالی پروژه های طراحی و تصویب شد.

اثربخشی خدمات از آذر ۱۳۹۷ تا پایان تیر ۱۳۹۹

نرخ بقای شرکت های دانش بنیان

- افزایش ۲۰ درصدی ضریب نفوذ خدمات
- افزایش ۲۵ درصدی تعداد شرکت های دانش بنیان

اشتغال

- ایجاد اشتغال برای ۳,۹۰۰ نفر
- کمک به حفظ شغل ۴۰ هزار نفر

توسعه و نوآوری در محصول

- توسعه ۳۲۴ محصول جدید
- راه اندازی و توسعه ۷۵ خط تولید

فروش

- فروش ۱۲۰ هزار میلیارد ریال محصولات دانش بنیان

نفوذ شرکت ها در صنایع بزرگ

- عقد ۵۴۰ قرارداد
- تبادل ۱,۴۴۶ تفاهم نامه

صرفه جویی ارزی

- پیشگیری از خروج ۸۲۰ میلیون دلار از کشور

اثربخشی رویکردهای توسعه‌ای

از آذر ۱۳۹۷ تا پایان تیر ۱۳۹۹

توسعه مدل‌های نوین تأمین مالی

۴

- طراحی و اجرای ۶ خدمت جدید در حوزه تسهیلات
- طراحی و اجرای ۵ خدمت جدید در حوزه سرمایه‌گذاری
- طراحی و عرضه ۳ دسته اصلی خدمت و ۲ خدمت جدید در حوزه توانمندسازی

تقویت توان مدیریت کسب و کار شرکت‌ها

۵

- ارائه خدمات آموزشی به ۱,۷۰۷ شرکت
- بهره‌مندی ۱,۲۶۰ شرکت از خدمات مشاوره
- کمک به عرضه‌یابی مسائل ۱۲۷ شرکت

حمایت از حل مسائل راهبردی و چالش‌های ملی

۶

- برنامه‌ریزی و زمینه‌سازی برای حمایت از طرح‌های مرتبط با مدیریت پسماند، توسعه انرژی خورشیدی و آب
- اعطای ۲,۵۰۰ میلیارد ریال به ۶۱ شرکت برای تولید اقلام مبارزه با کرونا
- اعطای ۱,۵۷۹ میلیارد ریال به ۳۱۱ شرکت آسیب‌دیده از شیوع کرونا

حمایت از توسعه فناوری‌های آینده

۷

- اولویت‌گذاری ۹ حوزه فناوری به‌عنوان فناوری‌های آینده
- طراحی خدمت کمک هزینه تحقیق و توسعه برای ایجاد بستر همکاری بین مراکز پژوهشی و شرکت‌های دانش‌بنیان

توسعه شبکه تأمین مالی زیست بوم نوآوری

۱

- ارتقای جایگاه صندوق‌های پژوهش و فناوری در زیست بوم نوآوری
- عملکرد صندوق‌های همکار: ۱,۰۲۱ فقره تسهیلات به مبلغ ۵,۷۹۰ میلیارد ریال، ۶۱۰ فقره ضمانت‌نامه به مبلغ ۲,۹۲۵ میلیارد ریال و ۳۲ موضوع سرمایه‌گذاری جسورانه به مبلغ ۱,۲۵۲ میلیارد ریال

به‌کارگیری ظرفیت نظام بانکی

- عملکرد بانک‌های همکار: ۹۲۲ فقره تسهیلات به مبلغ ۲۳,۲۶۰ میلیارد ریال و ۹۱۰ فقره ضمانت‌نامه به مبلغ ۱۵,۷۴۰ میلیارد ریال

توسعه نهادهای سرمایه‌گذاری خطرپذیر

- مشارکت در تأسیس ۵ صندوق جسورانه بورسی با سرمایه کل ۶,۰۰۰ میلیارد ریال

شبکه‌سازی و تسهیل ارتباطات بخش عرضه و تقاضا

۲

- برگزاری ۱۶ رویداد جامع تبادل فناوری با حضور ۱۰۶ نهاد و سازمان بزرگ و ۱,۶۸۶ شرکت
- تبادل ۱,۴۴۶ تفاهم‌نامه با ارزش ریالی ۴۷,۲۸۰ میلیارد ریال
- برگزاری ۴ رویداد جذب سرمایه با حضور ۲۴ استارت‌آپ و ۴۰ سرمایه‌گذار

توسعه بازار شرکت‌های دانش‌بنیان

۳

- تبادل بیش از ۶ میلیون دلار تفاهم‌نامه و قرارداد در ۹۲ نمایشگاه خارجی
- تبادل بیش از ۱,۲۰۰ میلیارد ریال تفاهم‌نامه و قرارداد در ۱۵۲ نمایشگاه داخلی
- فروش ۱۹۲ محصول دانش‌بنیان از طریق تأمین مالی خریداران

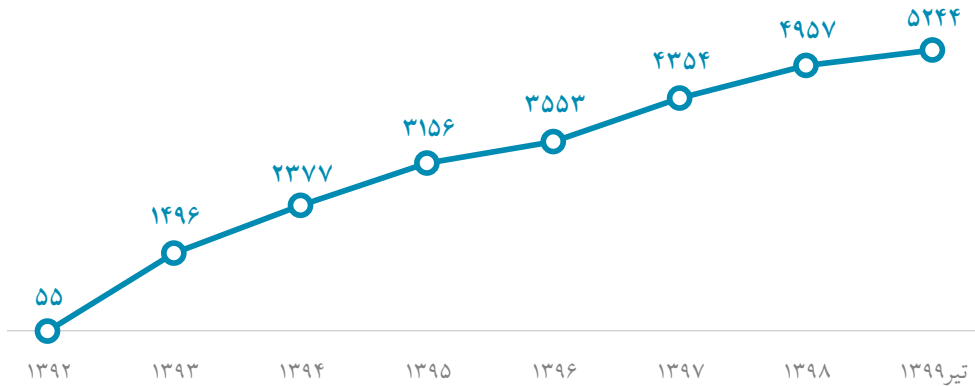

فصل اول

آمار تفصیلی اثربخشی خدمات

۱ کمک به بهبود نرخ بقای شرکت‌های دانش‌بنیان

متغیرهای مختلفی از قبیل جذابیت بازار، قوانین و مقررات حاکمیتی، فضای کلی اقتصاد و سیاست‌های حمایتی بر رشد زیست بوم نوآوری و افزایش تعداد شرکت‌های دانش‌بنیان تأثیر دارد. خدمات حمایتی صندوق نوآوری و شکوفایی نیز یکی از عوامل اصلی تأثیرگذار بر اقبال عمومی کارآفرینان به راه‌اندازی و توسعه این نوع شرکت‌ها است. همان‌طور که در نمودار شماره ۱ نشان داده شده، مجموع این عوامل موجب رشد حدود ۲۵ درصدی تعداد شرکت‌های دانش‌بنیان شده است.

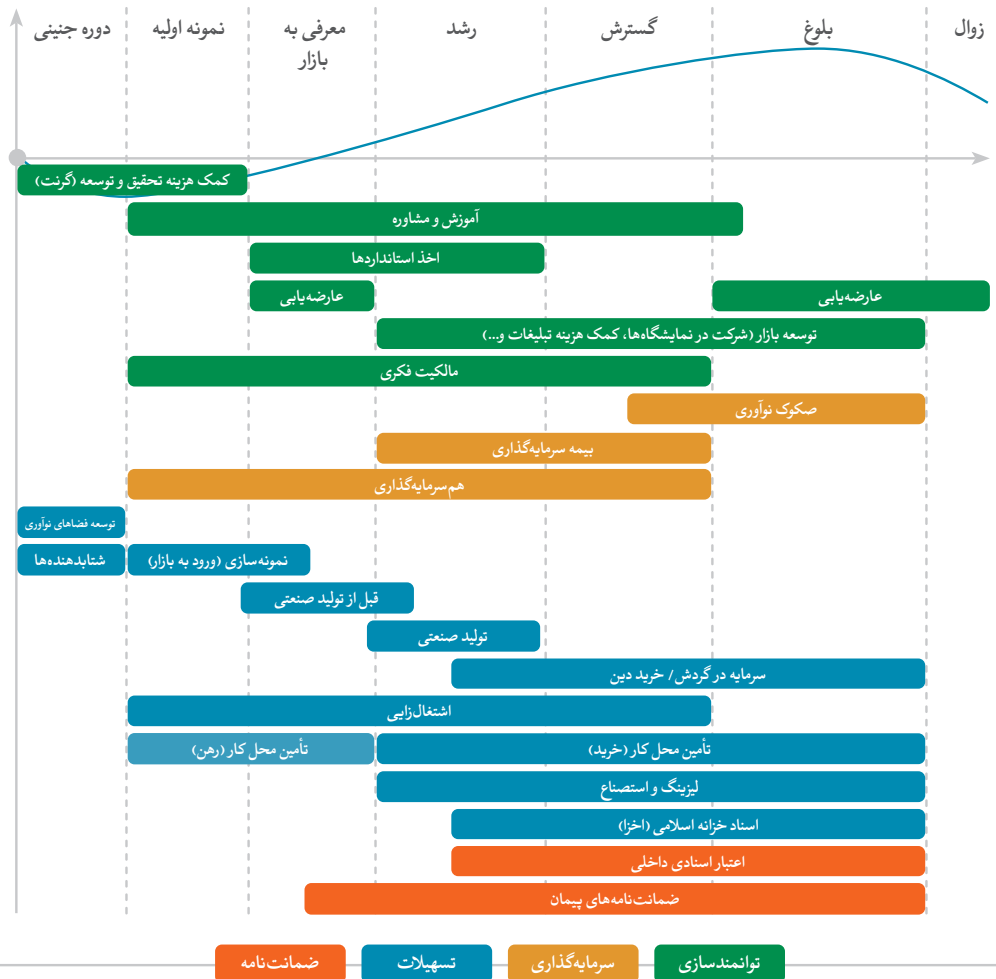

نمودار ۱. روند تغییرات تعداد شرکت‌های دانش‌بنیان

مطابق با شکل ۲، صندوق نوآوری و شکوفایی سبد خدمات خود را به‌گونه‌ای طراحی کرده که در تمامی مراحل توسعه و تجاری‌سازی محصولات در کنار شرکت‌ها قرار گیرد و بتواند به‌عنوان یک همراه مطمئن، با تأمین مالی متناسب، تقویت توانمندی‌های مدیریت کسب‌وکار و پوشش ریسک‌های مترتب، زمینه موفقیت و خلق مزیت‌های رقابتی برای شرکت‌ها را فراهم کند.

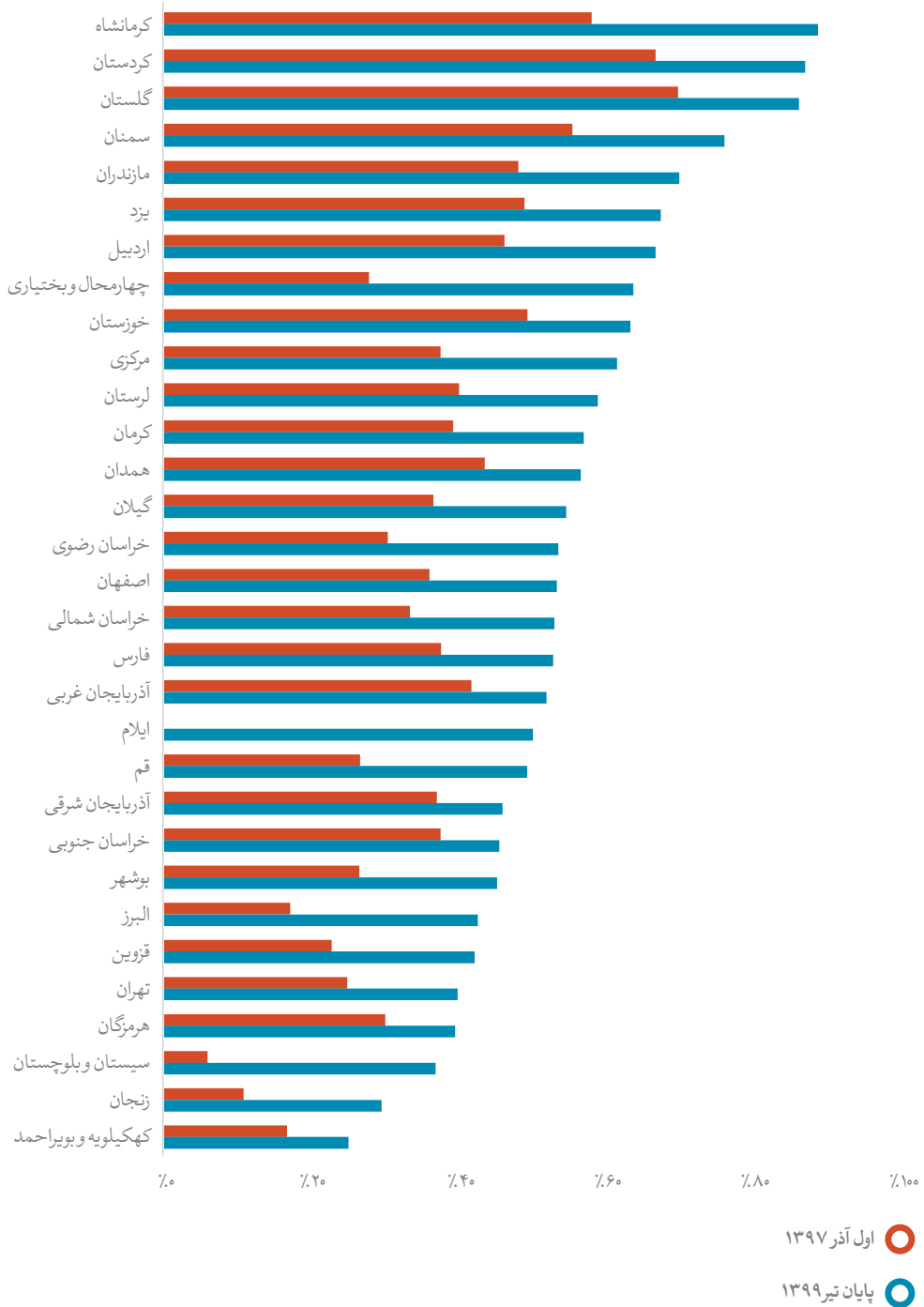
طبعاً با ارائه خدمات متناسب می‌توان انتظار داشت که اولاً بقای شرکت‌های دانش‌بنیان تضمین شود و این شرکت‌ها بتوانند از شرایط و ناهمواری‌های فضای کسب‌وکار به سلامت عبور کنند و ثانیاً بر تعداد و اندازه این شرکت‌ها افزوده شده و صاحبان ایده و فکر، به فعالیت و کارآفرینی در قالب چنین شرکت‌هایی ترغیب شوند.

شکل ۲. خدمات صندوق نوآوری و شکوفایی در چرخه عمر محصولات

با توسعه خدمات صندوق و افزایش ارائه خدمات نسبت به سال گذشته، ضریب نفوذ در همه استان‌ها افزایش یافته است. اتخاذ رویکرد تمرکززدایی از مرکز، بهره‌گیری از ظرفیت صندوق‌های پژوهش و فناوری استانی، شعب بانک‌ها در استان‌ها و انجام سفرهای استانی در دستور کار قرار گرفته و ضریب نفوذ صندوق در استان‌های کمتر برخوردار با رشد فزاینده‌تری همراه شده است. لازم به ذکر است ضریب نفوذ، نسبت تعداد شرکت‌های بهره‌مند در هر استان به کل شرکت‌های دانش‌بنیان آن استان در نظر گرفته شده است که به تفکیک هر استان در نمودار ۲ قابل مشاهده است. ضریب نفوذ تسهیلات اعطا شده به صورت میانگین نسبت به قبل ۲۰ درصد افزایش نشان می‌دهد.

نمودار ۰۲. ضریب نفوذ تسهیلات و ضمانت نامه به تفکیک استان

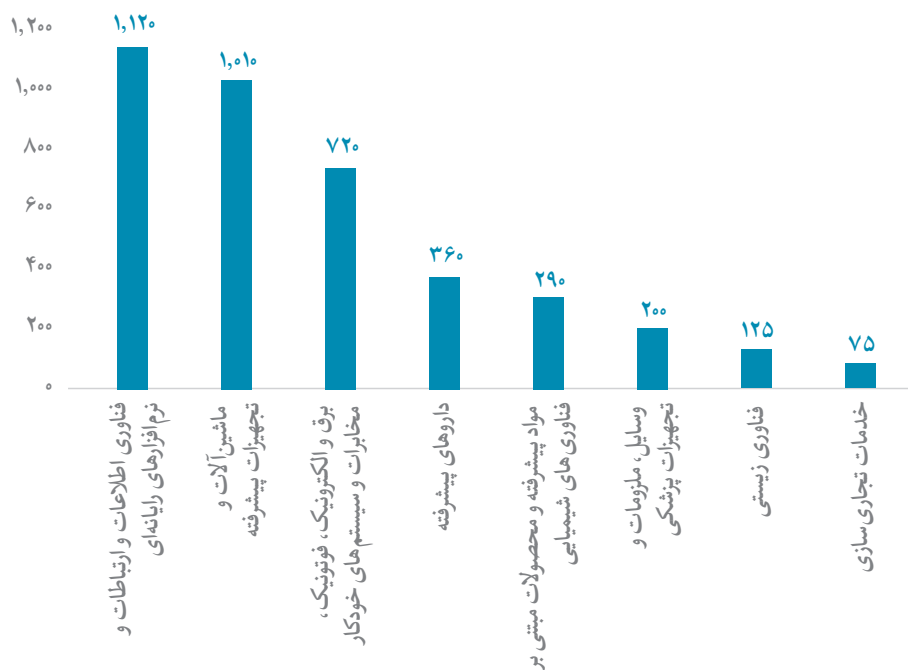
کمک به ایجاد و حفظ اشتغال در شرکت های دانش بنیان

۲

ایجاد و حفظ اشتغال به عنوان یکی از شاخص های مهم در ارزیابی طرح ها و تخصیص منابع، همواره مورد توجه صندوق بوده و تمامی خدمات صندوق به نوعی در ایجاد یا حفظ اشتغال در شرکت ها مؤثر است. در حوزه تسهیلات، علاوه بر اثری که اعطای انواع وام ها در خلق فرصت های شغلی جدید دارند، تسهیلات اشتغال زایی به عنوان مشوقی برای شرکت ها در نظر گرفته می شود.

از طریق اعطای تسهیلات به شرکت های دانش بنیان ضمن ایجاد ۳,۹۰۰ شغل جدید، به حفظ شغل بیش از ۴۰ هزار نفر کمک شده است.

همان طور که در نمودار زیر مشخص است، بیشترین اشتغال جدید در حوزه های برق و الکترونیک، فناوری اطلاعات و ارتباطات و ماشین آلات و تجهیزات پیشرفته ایجاد شده که این موضوع متناسب با ظرفیت جذب شرکت ها و نشان دهنده اقبال شرکت ها به این حوزه ها و رونق بیشترین بخش هاست.

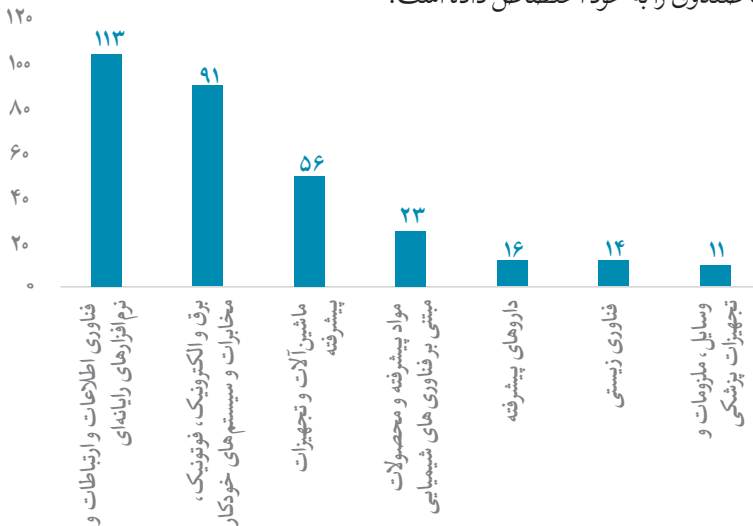
◀ نمودار ۳. تعداد اشتغال ایجاد شده در شرکت های دانش بنیان مرتبط با تسهیلات

۳ حمایت از توسعه و نوآوری در محصولات

آنچنان که قبلاً توضیح داده شده، طراحی خدمات صندوق به گونه‌ای انجام شده است که کل چرخه ایده تا بازار را پوشش دهد. در همین راستا حمایت از توسعه و تجاری‌سازی محصولات جدید به عنوان یک رویکرد کلیدی در دستور کار صندوق قرار داشته و از طریق اعطای تسهیلات قرض الحسنه نمونه‌سازی و تسهیلات قبل از تولید صنعتی، تولید صنعتی، کمک به شتاب‌دهنده‌ها و هم‌سرمایه‌گذاری در توسعه ایده‌های جدید اجرایی می‌شود. این خدمات عمدتاً منجر به توسعه محصولات جدید و ایجاد و راه‌اندازی خطوط تولید محصولات دانش‌بنیان می‌شوند.

الف) توسعه محصولات جدید

با اعطای ۱,۰۸۴ میلیارد ریال تسهیلات نمونه‌سازی، از توسعه‌ی ۳۲۴ محصول دانش‌بنیان، حمایت شده و اعتباری بالغ بر ۳,۸۶۰ میلیارد ریال به صندوق‌های عامل سرمایه‌گذاری به منظور حمایت از ایده‌های ریسک‌پذیر تخصیص یافته است. حوزه فناوری اطلاعات و ارتباطات با توجه به برخورداری بودن از بیشترین تعداد شرکت‌های دانش‌بنیان و رونق فضای توسعه کسب‌وکارهای نرم‌افزاری و اینترنتی، بالاترین سهم از توسعه محصولات جدید مورد حمایت صندوق را به خود اختصاص داده است.

◀ نمودار ۴. تعداد محصولات توسعه داده شده به تفکیک حوزه فناوری

هزینه‌های مورد نیاز برای توسعه محصولات جدید متناسب با حوزه فناوری و ماهیت محصول متفاوت است، مطابق با آمار موجود، توسعه هر محصول جدید در حوزه وسایل و تجهیزات پزشکی تا مرحله دستیابی به محصول به صورت میانگین از صندوق ۵ میلیارد ریال تسهیلات اخذ کرده و در حوزه‌های فناوری زیستی، کشاورزی و صنایع غذایی به صورت سرانه حدود ۲ میلیارد ریال تسهیلات اعطا شده است. اطلاعات مربوط به سرانه تسهیلات اعطا شده برای توسعه محصولات جدید در جدول ۱ ارائه شده است.

متوسط تسهیلات نمونه‌سازی
برای هر محصول (میلیارد ریال)

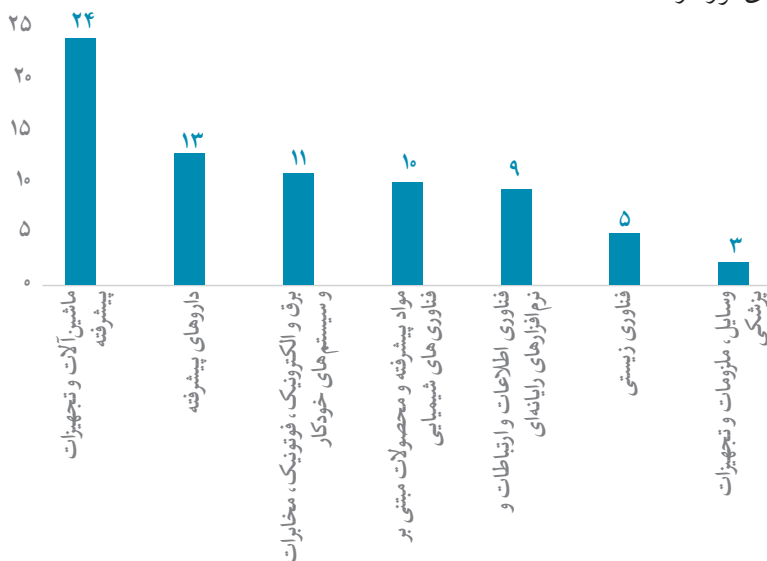
حوزه فناوری

۵	وسایل، ملزومات و تجهیزات پزشکی
۴	داروهای پیشرفته
۴	ماشین‌آلات و تجهیزات پیشرفته
۴	فناوری اطلاعات و ارتباطات و نرم‌افزارهای رایانه‌ای
۳	برق و الکترونیک، فوتونیک، مخابرات و سیستم‌های خودکار
۲	مواد پیشرفته و محصولات مبتنی بر فناوری‌های شیمیایی
۲	فناوری زیستی

جدول ۱. سرانه تسهیلات به ازای هر محصول به تفکیک حوزه فناوری

(ب) توسعه خطوط تولید

با اعطای ۳,۶۸۹ میلیارد ریال تسهیلات قبل از تولید صنعتی و تولید صنعتی، از راه‌اندازی و توسعه ۷۵ خط تولید، حمایت شده است. همان‌طور که نمودار ۵ نشان می‌دهد، حوزه ماشین‌آلات و تجهیزات پیشرفته، با توجه به ماهیت فنی، با اختصاص ۲۴ خط تولید بالاترین سهم را در این خصوص به خود اختصاص داده و داروهای پیشرفته و برق و الکترونیک در رتبه‌های بعدی قرار دارند.

نمودار ۵. خطوط تولید توسعه داده شده به تفکیک حوزه فناوری

هزینه مورد نیاز برای راه اندازی خطوط تولید، وابستگی زیادی به ماهیت صنعت و فناوری مورد استفاده دارد و حوزه های مرتبط با سلامت، با توجه به ماهیت آن ها بیشترین سرانه تسهیلات اعطا شده به منظور توسعه یک خط تولید محصول دانش بنیان را به خود اختصاص می دهد. همان طور که در جدول ۲ نشان داده شده است، حوزه تجهیزات پزشکی با ۱۵۰ میلیارد ریال تسهیلات به ازای هر خط تولید در رتبه اول قرار دارد که این امر با توجه به شیوع ویروس کرونا طی شش ماه گذشته روی داده است.

متوسط تسهیلات اعطاشده برای
راه اندازی خطوط تولید (میلیارد ریال)

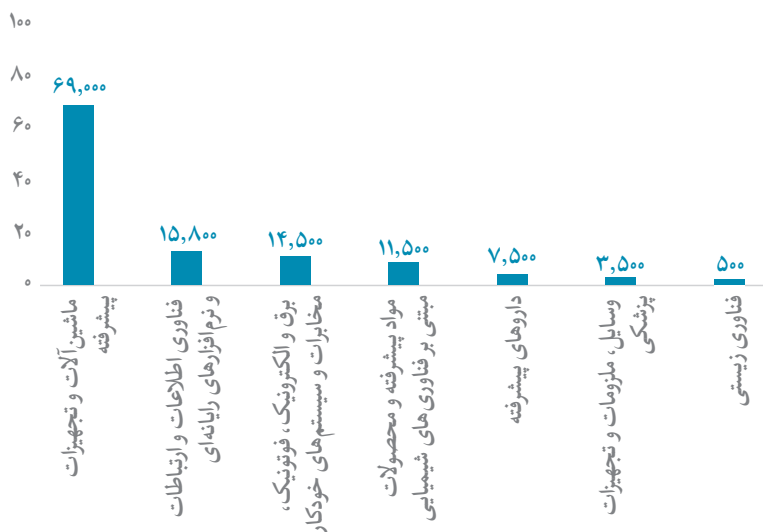
حوزه فناوری

۱۵۰	وسایل، ملزومات و تجهیزات پزشکی
۷۰	ماشین آلات و تجهیزات پیشرفته
۶۱	داروهای پیشرفته
۳۸	فناوری زیستی
۲۳	برق و الکترونیک، فوتونیک، مخابرات و سیستم های خودکار
۱۹	فناوری اطلاعات و ارتباطات و نرم افزارهای رایانه ای
۱۶	مواد پیشرفته و محصولات مبتنی بر فناوری های شیمیایی

جدول ۲. سرانه تسهیلات به ازای هر خط تولید به تفکیک حوزه فناوری

۴ کمک به فروش شرکت های دانش بنیان

رشد فروش و ارتقای سهم بازار محصولات دانش بنیان کمک مؤثری به توسعه اقتصاد دانش بنیان و افزایش سهم از تولید ناخالص داخلی کشور خواهد داشت. به همین منظور اعطای تسهیلات لیزینگ، سرمایه در گردش و اخزا و صدور ضمانت نامه به عنوان خدماتی که بر افزایش فروش شرکت های دانش بنیان اثرگذاری بالایی دارند مورد توجه ویژه واقع شد و با اصلاح شرایط و تسهیل فرایندهای کاری، زمینه رشد و بهبود آن ها فراهم شده است. نمودار ۶ بخشی از فروش ۵۷۵ شرکت اخذکننده تسهیلات سرمایه در گردش، لیزینگ و استصناع، اخزا و ضمانت نامه از صندوق نوآوری و شکوفایی را نشان می دهد که تحت تأثیر خدمات ارائه شده محقق شده است. در این مدت، ارائه خدمات صندوق موجب کمک به فروش بیش از ۱۲۰ هزار میلیارد ریالی محصولات دانش بنیان شده است.

◀ نمودار ۶. فروش شرکت‌های دانش بنیان مورد حمایت صندوق (میلیارد ریال)

بیشترین فروش شرکت‌های دانش بنیان اخذکننده تسهیلات از صندوق نوآوری و شکوفایی با برآورد فروش ۶۹,۰۰۰ میلیارد ریال، مربوط به حوزه ماشین‌آلات و تجهیزات پیشرفته است. صدور ۹۱۰ فقره ضمانت‌نامه به مبلغ ۱۵,۷۴۰ میلیارد ریال برای ۲۰۸ شرکت دانش بنیان، به انعقاد بیش از ۳۵۰ قرارداد شرکت‌های دانش بنیان برای فروش بیش از ۷۸,۰۰۰ میلیارد ریال محصولاتشان فراهم شد. بهره‌برداران و ذی‌نفعان اصلی ضمانت‌نامه‌های صادرشده صنایع نفت، گاز و انرژی بوده‌اند. اعطای تسهیلات و صدور ضمانت‌نامه به تفکیک هر حوزه در جدول ۳ نشان داده شده است. اعطای ۸,۹۶۰ میلیارد ریال تسهیلات و صدور ۱۱,۹۴۰ میلیارد ریال ضمانت‌نامه به شرکت‌های حوزه ماشین‌آلات و تجهیزات پیشرفته نشان از ظرفیت بالای این حوزه در نقش آفرینی در اقتصاد ملی دارد.

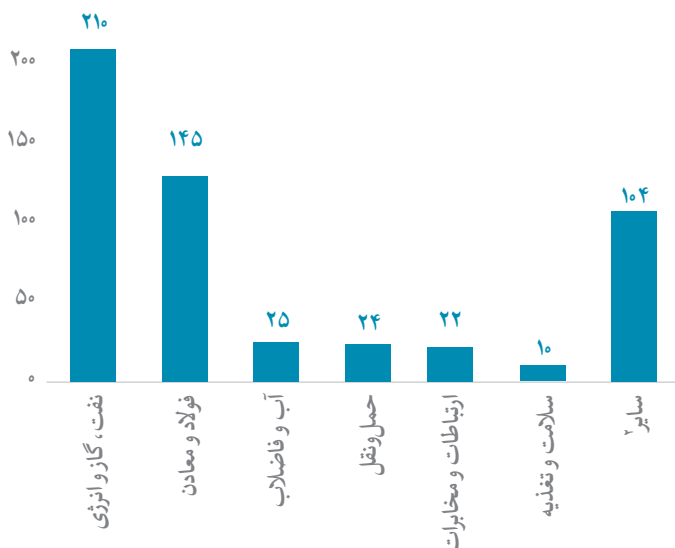
مجموع ضمانت‌نامه صادرشده (میلیارد ریال)	تسهیلات اعطاشده (میلیارد ریال)	حوزه فناوری
۱۱,۹۴۰	۸,۹۶۰	ماشین‌آلات و تجهیزات پیشرفته
۷۳۰	۵,۸۵۸	مواد پیشرفته و محصولات مبتنی بر فناوری‌های شیمیایی
۲۸۰	۲,۰۱۷	وسایل، ملزومات و تجهیزات پزشکی
۱,۰۴۰	۸,۰۹۵	فناوری اطلاعات، ارتباطات و نرم افزارهای رایانه‌ای
-	۶,۲۵۸	داروهای پیشرفته
-	۶۶۰	فناوری زیستی
۶	۵,۹۵۰	تجاری سازی
۱,۷۴۵	۵,۵۶۲	برق و الکترونیک، فونونیک، مخابرات و سیستم‌های خودکار

◀ جدول ۳. میلیارد ریال تسهیلات اعطایی و ضمانت‌نامه صادرشده به تفکیک حوزه فناوری

۵ حمایت از نفوذ در زنجیره ارزش صنایع

نفوذ فناوری و محصولات دانش بنیان در صنایع مختلف مانند نفت و انرژی، حمل و نقل، معادن، سلامت و... از طریق تحریک طرف تقاضا با تأمین بخشی از منابع مالی مورد نیاز، صدور ضمانت نامه برای معاملات محصولات دانش بنیان در صنایع مختلف و برگزاری رویدادهای شبکه سازی و تبادل فناوری، توسط صندوق حمایت می شود.

در ۲۰ ماه منتهی به ۳۱ تیر ۱۳۹۹، با برگزاری ۱۶ رویداد و مشارکت ۱۰۶ سازمان و صنایع بزرگ به تبادل ۱,۴۴۶ تفاهم نامه با مبلغ ۴۷,۲۸۰ میلیارد ریال بین شرکت های دانش بنیان و صنایع بزرگ کمک شد.^۱ در نمودار زیر تعداد قراردادهایی که با کمک اخذ تسهیلات لیزینگ و ضمانت نامه صندوق در این مدت، بین صنایع مختلف و شرکت های دانش بنیان منعقد شده، به تفکیک هر صنعت آمده است. صنعت نفت، گاز و انرژی بیشترین علاقه مندی را در استفاده از ظرفیت شرکت های دانش بنیان داشته و صندوق در تلاش است تا با اجرای برنامه های تشویقی و تسهیل گری متنوع برای طرفین عرضه و تقاضا، سهم شرکت ها از کل اقتصاد این بخش را افزایش دهد.

۱- نمودار ۰۷. تعداد قراردادهای مرتبط با محصولات شرکت های دانش بنیان مورد حمایت صندوق در صنایع

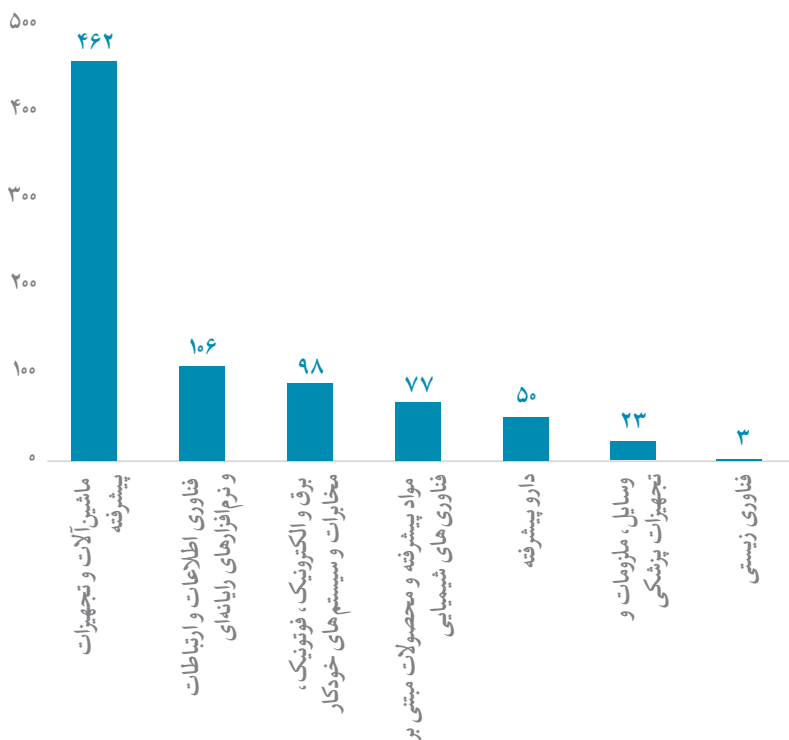
با انواع حمایت های انجام شده، ۲۸۰ شرکت دانش بنیان توانسته اند با نفوذ در زنجیره تأمین شرکت ها و صنایع بزرگ از طریق عقد بیش از ۵۴۰ قرارداد با خریداران، نقش جدی تری در اقتصاد کشور ایفا کنند.

۱- توضیحات، در فصل دوم بخش «شبکه سازی و تسهیل ارتباطات طرفین عرضه و تقاضا» آمده است.

۲- منظور سایر، خریداران حوزه مالی و بانکی، برخی دستگاه های اجرایی و... است.

۶ صرفه جویی ارزی ناشی از فروش محصولات دانش بنیان

محصولات دانش بنیان عمدتاً دارای رقبای وارداتی هستند و با تقویت ظرفیت تولید و فروش این محصولات در بازارهای داخلی، می توان از خروج ارز از کشور پیشگیری کرد. این شاخص تا حدود زیادی با شاخص فروش محصولات دانش بنیان هم پوشانی دارد و یکی از ابعاد تکمیلی فروش محصولات دانش بنیان است که با تسهیلات لیزینگ، ضمانت نامه و خدمات توسعه بازار و حضور در نمایشگاه های داخلی رابطه مستقیم دارد. با حمایت های صندوق از محصولاتی که امکان جایگزینی واردات و رسیدن به خودکفایی در آن ها وجود دارد، حدود ۸۲۰ میلیون دلار صرفه جویی ارزی ناشی از فروش محصولات دانش بنیان مورد حمایت صندوق محقق شده است.

◀ نمودار ۸. صرفه جویی ارزی ناشی از فروش محصولات شرکت های دانش بنیان مورد حمایت صندوق (میلیون دلار)

همان طور که در نمودار فوق نشان داده شده است بیشترین صرفه جویی ارزی توسط شرکت های اخذکننده تسهیلات از صندوق در حوزه ماشین آلات و تجهیزات پیشرفته رخ داده و این موضوع بیانگر اقبال بالای بازار داخلی نسبت به خرید این محصولات و تهدید این حوزه توسط محصولات مشابه وارداتی است.

فصل دوم

اثربخشی رویکردهای توسعه‌ای

معرفی رویکردهای توسعه‌ای

صندوق نوآوری و شکوفایی در مسیر رشد و تعالی خود می‌آموزد که نقاط قوتش را تقویت و کاستی‌هایش را بهبود بخشد. مطالعات ملی و بین‌المللی نشان می‌دهد که کسب موفقیت در تأمین مالی کسب‌وکارهای فناورانه و نوآورانه مرهون انعطاف‌پذیری در طراحی و توسعه ابزارهای جدید و متناسب با نیاز روز، همکاری در ایجاد و توسعه شبکه هم‌هنگ و کارآمد ارائه خدمت و ایجاد ارتباط و تعامل سازنده با بازیگران سیاست‌گذار و بهره‌بردار زیست‌بوم نوآوری است. در کنار هدف‌گذاری کمی که برای ارائه خدمات و تأمین مالی شده است، رویکردها و اقدامات توسعه‌ای و کیفی صندوق به منظور بهبود نظام و کیفیت ارائه خدمات به ذی‌نفعان طراحی و اجرا شده که عناوین آن‌ها در شکل شماره ۳ آمده است.

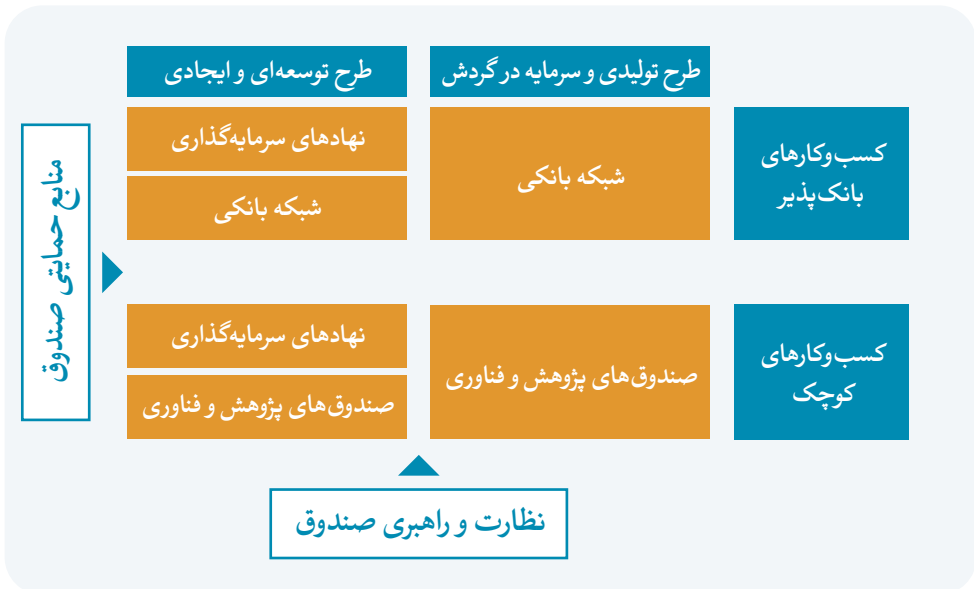
شکل ۳. رویکردهای توسعه‌ای صندوق

۱ توسعه شبکه تأمین مالی زیست بوم نوآوری

با توسعه فعالیت‌های شرکت‌های دانش‌بنیان و رشد زیست‌بوم نوآوری کشور از طرفی و اهمیت نقش نظام تأمین مالی در بالندگی این زیست بوم، ایجاد و توسعه شبکه‌ای تخصصی، هماهنگ و کارا از نهادهای مالی تخصصی و واسط بیش از پیش نمایان شده است. در همین راستا، راهبرد توسعه همکاری و ارتقای سطح تعاملات با صندوق‌های پژوهش و فناوری، صندوق‌های حمایتی دولتی، بانک‌ها و نهادهای سرمایه‌گذاری با هدف ایجاد شبکه تأمین مالی زیست بوم نوآوری در دستور کار صندوق قرار گرفته است.

در این شبکه تأمین مالی که در ادامه بیشتر تشریح خواهد شد، بانک‌ها، شرکت‌های بزرگ و متوسط بانک پذیرا تأمین مالی می‌کنند، صندوق‌های پژوهش و فناوری، با اولویت تأمین مالی کسب‌وکارهای کوچک فعالیت‌های خود را جهت دهی می‌کنند و نهادهای سرمایه‌گذاری در اجرای طرح‌ها، مشارکت دارند. منابع صندوق‌های حمایت دولتی و صندوق نوآوری و شکوفایی نیز به عنوان تسهیل‌گر، منافع نهادهای واسط را تأمین کرده و هزینه‌های تأمین مالی را برای شرکت‌ها کاهش می‌دهند.

پرهیز از تمرکزگرایی و تسهیل دسترسی عادلانه شرکت‌ها در شهرستان‌ها به خدمات مالی حمایتی، ایجاد هم‌افزایی و انتقال تجارب، تخصصی شدن حمایت‌ها و جذب منابع سایر نهادها و صاحبان سرمایه به زیست بوم نوآوری از جمله مزایای اجرای این رویکرد و تقویت شبکه طرح‌ریزی شده است.

شکل ۴. نقش‌ها در شبکه تأمین مالی زیست بوم نوآوری

الف) ارتقای جایگاه صندوق های پژوهش و فناوری در نظام تأمین مالی زیست بوم نوآوری

صندوق های پژوهش و فناوری در چارچوب ماده ۴۴ قانون رفع موانع تولید رقابت پذیر و ارتقای نظام مالی کشور، فعالیت می کنند و تا ۳۱ تیر ۱۳۹۹، ۴۷ صندوق پژوهش و فناوری در ۲۴ استان کشور با سرمایه ۴,۴۶۰ میلیارد ریال تأسیس شده اند.

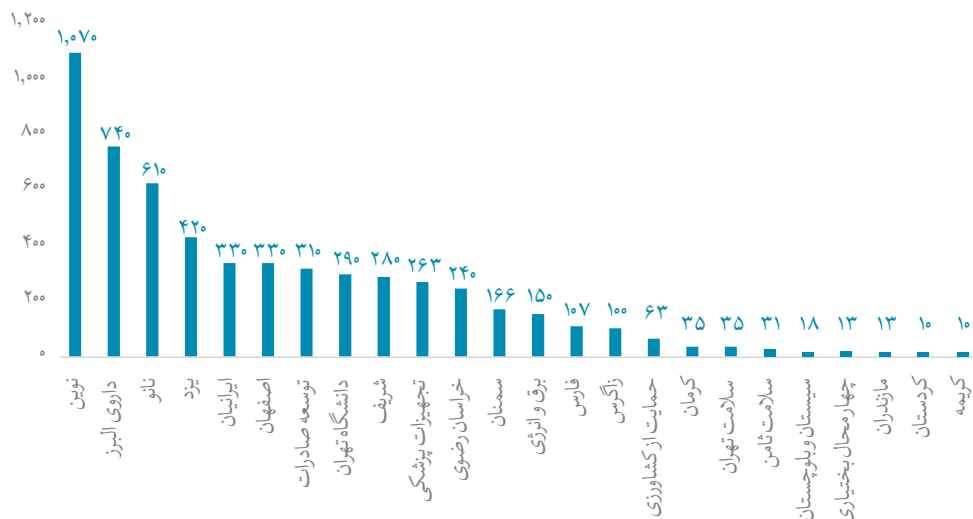
صندوق نوآوری و شکوفایی به منظور زمینه سازی برای حمایت این صندوق ها از فعالیت های فناورانه، براساس قانون حمایت از شرکت ها و مؤسسات دانش بنیان، باید حداقل ۵ درصد از منابع خود را به صورت تسهیلات در اختیار این صندوق ها قرار دهد.

با توجه به توزیع جغرافیایی این صندوق ها در سطح کشور و ماهیت تخصصی بودن برخی از آن ها، تقویت تعاملات دوجانبه در دستور کار قرار گرفته است. همان طور که در شکل شماره ۵ نشان داده شده است چهار موضوع اعطای تسهیلات، عاملیت خط اعتباری، هم سرمایه گذاری و مشارکت در تأسیس به عنوان محورهای اصلی تعاملات در نظر گرفته شده اند و موضوعاتی از قبیل استقرار این صندوق ها در مجتمع شکوفایی شرکت های دانش بنیان و انجام اقدامات هدایتی و نظارتی توسط دبیرخانه کارگروه صندوق های پژوهش و فناوری، نقش تسهیل کننده دارد.

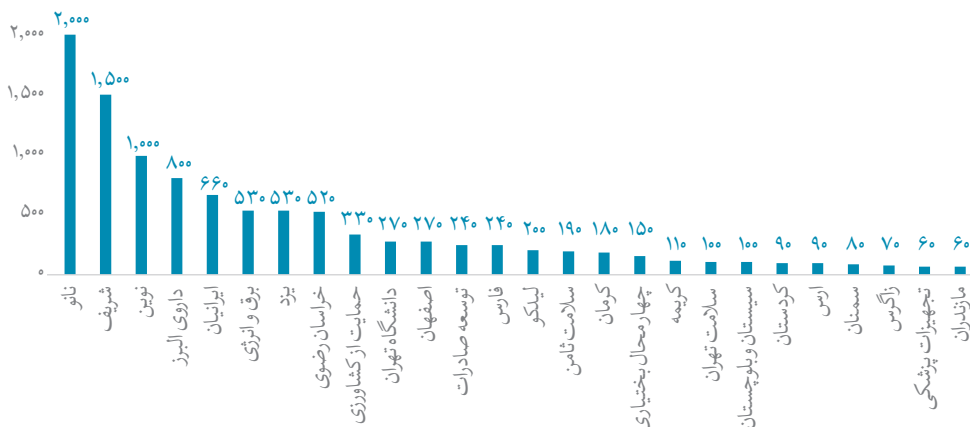
شکل ۵. محورهای همکاری صندوق نوآوری و شکوفایی با صندوق های پژوهش و فناوری

از نیمه دوم سال ۱۳۹۷، موضوع اعطای تسهیلات به صندوق ها در اولویت کاری صندوق قرار گرفته و همان طور که در نمودار شماره ۹ نشان داده شده است، در مجموع با اعطای ۵,۶۳۰ میلیارد ریال به ۲۴ صندوق پژوهش و فناوری زمینه توسعه عملیات آن ها فراهم شده است.

◀ نمودار ۹. تسهیلات اعطایی به صندوق‌های پژوهش و فناوری (میلیارد ریال)

با توجه به گزارش‌های اخذشده از این صندوق‌ها، تسهیلات دریافتی از صندوق در قالب ۴۴۹ فقره تسهیلات، کمک به صدور ۶۱۰ فقره ضمانت‌نامه و ۲۲ موضوع سرمایه‌گذاری جسورانه به شرکت‌های دانش‌بنیان و سایر شرکت‌های فناوری فعال در زیست‌بوم نوآوری تخصیص یافته و موجب رشد عملیات این صندوق‌ها شده است. علاوه بر تسهیلات اعطاشده، عاملیت خط اعتباری جمعاً به مبلغ ۱۰,۳۷۰ میلیارد ریال مطابق با نمودار شماره ۱۰ به صندوق‌ها تخصیص داده شد و در این چارچوب ۵۷۲ فقره تسهیلات به شرکت‌های دانش‌بنیان ارائه شده است. این تسهیلات عمدتاً مربوط به شرکت‌های کوچک و متوسط و در موضوعات نمونه‌سازی و تحقیقاتی است که در استان محل استقرار خود موفق به اخذ خدمت شده‌اند.

◀ نمودار ۱۰. خط اعتباری اختصاص یافته به صندوق‌های پژوهش و فناوری (میلیارد ریال)

مدل هم سرمایه‌گذاری که در بخش توسعه مدل‌های نوین تأمین مالی بیشتر به تبیین آن پرداخته خواهد شد، راهکار اصلی سرمایه‌گذاری صندوق است، در این مدل صندوق‌های پژوهش و فناوری به‌عنوان عامل هم سرمایه‌گذاری در نظر گرفته شده‌اند. در مدت ۲۰ ماهه منتهی به ۳۱ تیر ۱۳۹۹ در همکاری با ۵ صندوق پژوهش و فناوری، مشارکت در ۱۰ طرح با ارزش کل ۸۸۹ میلیارد ریال، مطابق با شکل ۶ تصویب و ابلاغ شده است. مجموعاً ۲۷ صندوق به‌عنوان عامل سرمایه‌گذاری تعیین شدند و اعتباری معادل ۳,۸۶۰ میلیارد ریال به منظور مشارکت در طرح‌های جسورانه برای آن‌ها تخصیص یافت.

شکل ۶. هم سرمایه‌گذاری با صندوق‌های پژوهش و فناوری

علاوه بر تسهیلات و خط اعتباری اختصاص یافته و با رویکرد ایجاد صندوق‌های استانی و مأموریتی، همان‌طور که در شکل شماره ۷ نشان داده شده است، صندوق نوآوری و شکوفایی در تأسیس ۵ صندوق پژوهش و فناوری جدید با مجموع سرمایه ۱۵۵ میلیارد ریال مشارکت کرده است.

شکل ۷. مشارکت در تأسیس صندوق‌های پژوهش و فناوری

ب) به‌کارگیری ظرفیت نظام بانکی در تأمین مالی شرکت‌های دانش‌بنیان

توسعه همکاری با نظام بانکی و رویکرد اهرمی‌سازی منابع با توجه به موارد زیر در کانون توجه صندوق قرار گرفته است:

- با استفاده از اهرمی‌سازی منابع می‌توان ظرفیت ارائه خدمات و بهره‌وری منابع صندوق را افزایش داد.
- ظرفیت شعب بانک‌ها و پراکندگی آن در تمام جغرافیای کشور می‌تواند در ایجاد فرصت‌های برابر برای شرکت‌ها مؤثر باشد.
- شرکت‌ها در مواجهه با بانک‌ها در راستای ایجاد انضباط مالی حرکت می‌کنند و توان مدیریت کسب‌وکار آن‌ها بهبود می‌یابد.
- با تنظیم‌گری صندوق، ساختارها و چارچوب‌های مقید بانکی در راستای متناسب‌سازی با اقتصاد دانش‌بنیان منعطف‌تر می‌شوند.

پس از طراحی مدل همکاری و انجام مذاکرات با بانک‌های مختلف، تا پایان تیر ۱۳۹۹ با ۱۵ بانک در خصوص ارائه خدمات توافق شده و این بانک‌ها ارائه خدمت به شرکت‌های دانش‌بنیان را به‌عنوان یکی از شاخص‌های عملکردی خود قرار داده‌اند. به‌منظور ایجاد هماهنگی بیشتر، بانک‌های همکار اقدام به ایجاد و راه‌اندازی دفتر حمایت از نوآوری کرده‌اند و مطابق با شکل شماره ۸، هشت نوع خدمت که از ظرفیت لازم برخوردار هستند توسط شعب بانکی عملیاتی شد.

◀ شکل ۸. خدمات ارائه شده از طریق شبکه بانکی

در نتیجه اقدامات و هماهنگی‌های انجام شده، ظرفیت اعطای تسهیلات بانکی به ۳/۵ برابر سرمایه صندوق افزایش یافته و جمعاً ۹۲۲ فقره تسهیلات به مبلغ ۲۳,۲۶۰ میلیارد ریال و ۹۱۰ فقره ضمانت‌نامه و به مبلغ ۱۵,۷۴۰ میلیارد ریال توسط بانک‌های همکار صندوق و بانک‌های کمتر از نرخ تسهیلات مصوب شورای پول و اعتبار به شرکت‌های دانش‌بنیان اعطا شده است.

همان‌طور که شکل شماره ۹ نشان می‌دهد، بانک آینده، تجارت و صادرات بیشترین سهم را از عملیات مشترک حمایت از شرکت‌های دانش‌بنیان در این مدت داشتند و این در حالی است که این جریان به‌عنوان یک رویکرد مبتکرانه و جدید، در سال‌های پیش رو نتایج چشمگیرتری خواهد داشت.

تسهیلات ترجیحی

تسهیلات قرض الحسنه

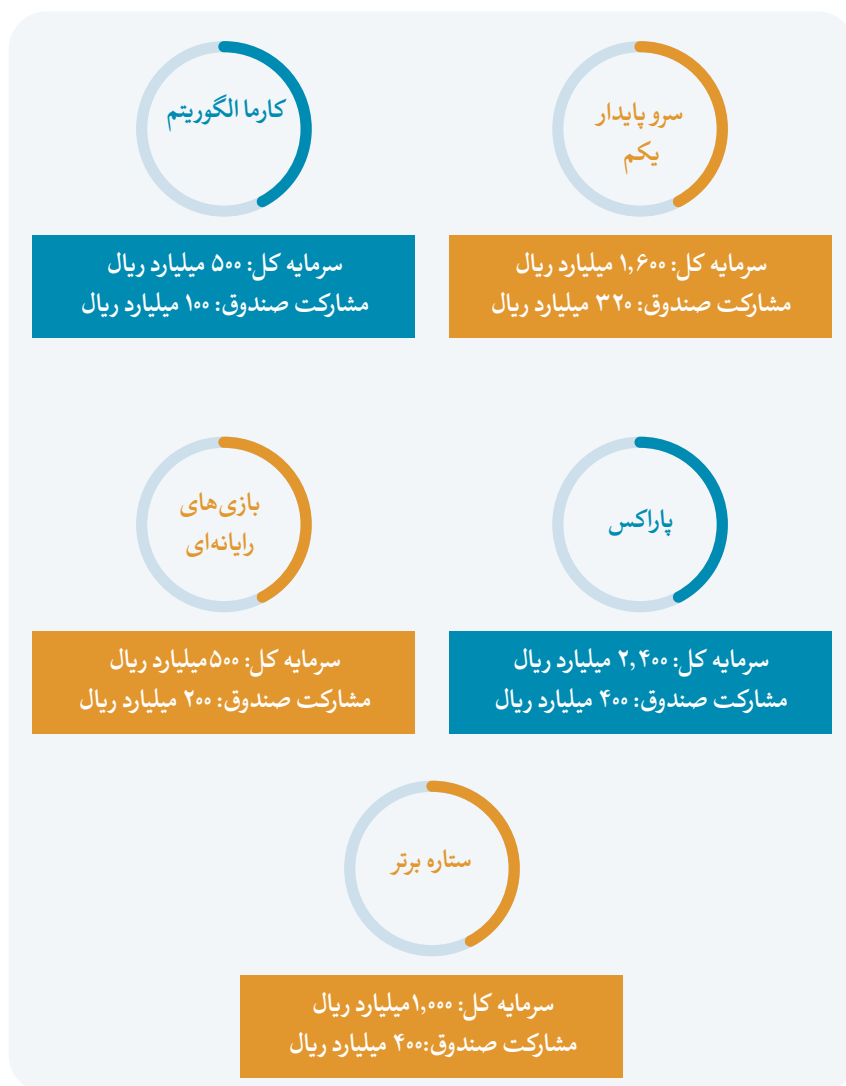
ضمانت‌نامه

شکل ۹. میزان مشارکت بانک‌ها در حمایت از شرکت‌های دانش‌بنیان

ج) توسعه نهادهای سرمایه‌گذاری خطرپذیر

صندوق‌های سرمایه‌گذاری جسورانه نهاد توسعه توانمندی‌های شرکت‌های دانش‌بنیان، فن‌آور و ثروت‌آفرین کشور هستند. صندوق نوآوری و شکوفایی با علم به ظرفیت بالای این صندوق‌ها در اجرای پروژه‌های نوپا و خلق سوددهی و منافع بالا، از آذر ۱۳۹۷، مشارکت در تأسیس و توسعه این نهادها را در دستور کار خود قرار داده و همان‌طور که شکل شماره ۱۰ نشان داده شده است با مشارکت در تأسیس ۵ صندوق جسورانه بورسی با سرمایه کل ۶,۰۰۰ میلیارد ریال مشارکت کرده است.

شکل ۱۰. مشارکت در ایجاد صندوق‌های جسورانه بورسی

۲ شبکه سازی و تسهیل ارتباطات بخش عرضه و تقاضا

رشد و توسعه شرکت های دانش بنیان، مستلزم پیوستن آن ها به زنجیره تأمین یا شبکه نوآوری شرکت های بزرگ صنعتی است. بررسی ها نشان داد که از طرفی شرکت های دانش بنیان و فناور به عنوان «طرف عرضه»، از ظرفیت های قابل توجهی برای تأمین محصولات و خدمات مورد نیاز و مرتفع ساختن نیازهای فناورانه این شرکت ها، سازمان ها و نهادها برخوردارند و از طرف دیگر، «طرف تقاضا» از ظرفیت ها، توانمندی های فناورانه، و محصولات و خدمات شرکت های دانش بنیان و فناور کشور اطلاع کافی ندارد.

از این رو، برگزاری سلسله رویدادهایی موسوم به «شبکه سازی و تبادل فناوری» با تکیه بر ظرفیت کارگزاران فعال و باتجربه کشور و با دورویکرد «تقاضا محور» و «عرضه محور» در دستور کار صندوق قرار گرفت و برای برگزاری این رویدادها، اقدامات زیر انجام شد:

- حوزه های اولویت دار برای برگزاری رویداد مشخص شدند.
- محورهای هر رویداد تعیین و مشارکت نهادهای همکار و ذی نفع جلب شد.
- برای هر رویداد کارگزار اجرایی دارای صلاحیت و تخصص تعیین شد.
- نیازهای فناورانه هر حوزه شناسایی شده و به عنوان تقاضای صنایع بزرگ در کانون توجه قرار گرفت.
- شرکت های دانش بنیان و فناور و استارت آپ ها دارای ظرفیت پاسخگویی به نیازهای تعیین شده شناسایی شده و برای حضور آن ها در رویدادها برنامه ریزی شد.
- رویدادها عمدتاً در بازه زمانی سه روزه و همراه با نمایشگاه جانبی و برگزاری نشست های B2B برگزار شدند.
- پس از برگزاری رویدادها پیگیری لازم انجام و ابزارهای مالی صندوق برای تسهیل در انجام معامله بین طرفین به کار گرفته شدند.

طرف تقاضا

- تسهیلات لیزینگ
- تسهیلات استصناع

طرف عرضه

- ضمانت نامه های پیش پرداخت و حسن انجام کار
- تسهیلات سرمایه در گردش
- تسهیلات توسعه صنعتی و پیش از تولید صنعتی
- تسهیلات قرض الحسنه نمونه سازی
- حمایت بلاعوض برای اخذ استانداردها و تاییدیه های فنی
- حمایت بلاعوض برای حفاظت از مالکیت فکری
- حمایت بلاعوض برای مشاوره حقوقی، مالی و...

شکل ۱۱. ابزارهای صندوق برای تأمین مالی و پشتیبانی از قراردادهای همکاری طرف عرضه و تقاضا

الف) رویدادهای ارائه نیازهای فناورانه

۱۶ رویداد (۱۴ رویداد حضوری و ۲ رویداد مجازی) در حوزه‌های اولویت‌دار برگزار شده است که خلاصه وضعیت آماری این رویدادها در جدول ۴ آمده است. در اثربخشی این رویدادها ۱,۴۴۶ تفاهم‌نامه و قرارداد با ارزش ریالی ۴۷,۲۸۰ میلیارد ریال بین شرکت‌های دارای توانمندی و نهادها و سازمان‌های متقاضی منعقد و تبادل شده است.

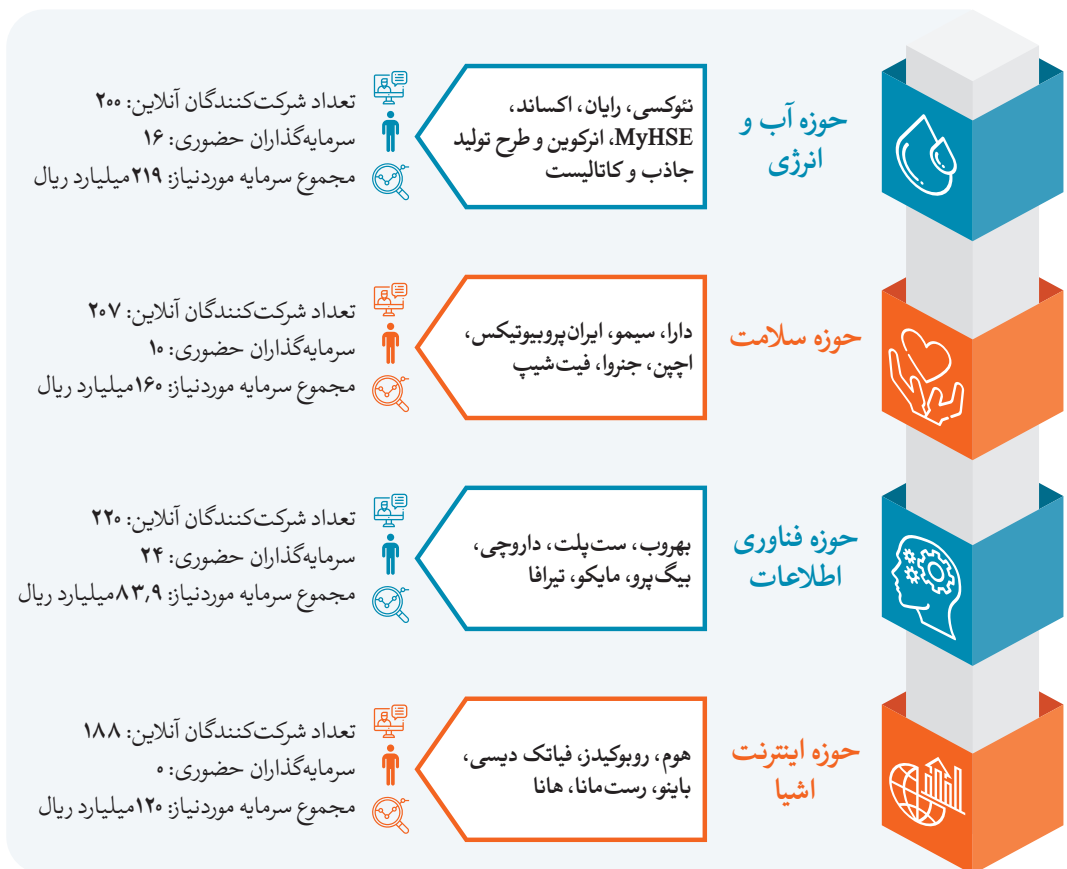
ردیف	عنوان رویداد	تعداد ثبت‌نام‌کننده	تعداد نشست ارائه نیاز	تعداد شرکت دانش‌بنیان و فناور در نمایشگاه	تعداد نشست‌های B2B	تعداد تفاهم‌نامه	مبلغ تفاهم‌نامه (میلیارد ریال)
۱	مدیریت هوشمند پسماند	۶۳۰	۱	-	-	-	-
۲	آتش‌نشانی	۲۰۰	۱	-	-	-	-
۳	فضایی	۴۵۰	۶	۱۰۰	۱۶۴	۱	۷۰
۴	تعمیر و نگهداری هواپیما	۴۹۱	۳	۲۵	۱۲۰	۴۴	۳,۷۰۰
۵	غذایی	۵۸۰	۶	۵۵	۲۳۴	۱۸۰	۴,۳۱۰
۶	فولاد	۸۲۰	۱۲	۱۲۰	۳۵۸	۱۱۱	۴,۵۰۰
۷	خودرو	۸۵۴	۷	۸۰	۲۷۰	۱۱۰	۱۵,۰۰۰
۸	روباتیک	۴۸۹	۴	۵۵	۱۱۰	۶۶	۵۷۰
۹	مبارزه با قاچاق	۴۰۰	۹	۱۲۰	۲۴۱	۱۳۱	۹,۵۴۰
۱۰	فرودگاهی	۲۹۵	۴	۸۶	۱۸۵	۹۷	۵,۷۳۰
۱۱	گاز	۷۹۵	۵	۶۳	۲۴۰	۱۹۲	-
۱۲	نمایشگاه تستا	۳۵۷	۱۲	-	۱۷۶	۶۱	۳,۳۲۰
۱۳	کاشی و سرامیک یزد	۱۲۰	۶	-	۶۶	۳۹	۱۳۰
۱۴	صنعت نفت	۱,۰۷۷	۳۹	۲۰	۵۳۹	۴۱۴	۴۱۰
۱۵	ساماندهی صنایع و مشاغل شهری (مجازی)	۱۴۲	۳	-	۱۱	-	-
۱۶	صنعت برق (مجازی)	۲۹۰	۱۱	-	۹۳	-	-

جدول ۴. رویدادهای شبکه‌سازی و تبادل فناوری تا تیرماه سال ۱۳۹۹ در یک نگاه

صنعت نفت و گاز با تباد ۶۰۶ تفاهم نامه بیشترین تعداد تفاهم نامه تبادل شده در مجموع دو رویداد برگزار شده در این حوزه و صنعت خودرو نیز با تباد ۱۵,۰۰۰ میلیارد ریال تفاهم بیشترین مبلغ را به خود اختصاص داده اند که این نشان دهنده ظرفیت بالای شرکت های دانش بنیان و فناور در پاسخگویی به نیاز این صنایع است.

ب) رویدادهای جذب سرمایه (دوشنبه های استارت آپی)

همان طور که پیش تر گفته شد، صندوق نوآوری و شکوفایی در راستای کمک به سرمایه گذاری جسورانه در استارت آپ ها و طرح های سرمایه پذیر، برنامه هم سرمایه گذاری را با مشارکت صندوق های پژوهش و فناوری آغاز کرده است. در این برنامه، صندوق تا ۸۰ درصد منابع مالی مورد نیاز متقاضیان را تأمین کرده و در سود و زیان طرح های فناورانه مشارکت می کند. در همین راستا و به منظور معرفی استارت آپ ها و طرح های سرمایه پذیر به صندوق های پژوهش و فناوری و سایر سرمایه گذاران خطر پذیر و علاقمندان به سرمایه گذاران، برگزاری رویدادهای جذب سرمایه با عنوان «دوشنبه های استارت آپی» در دستور کار قرار گرفته و تا پایان تیر ۱۳۹۹، ۴ رویداد برگزار شده که در ادامه خلاصه ای از نتایج آن ارائه شده است.

شکل ۱۲. رویدادهای سرمایه گذاری (دوشنبه های استارت آپی)

توسعه بازار شرکت‌های دانش بنیان

۳

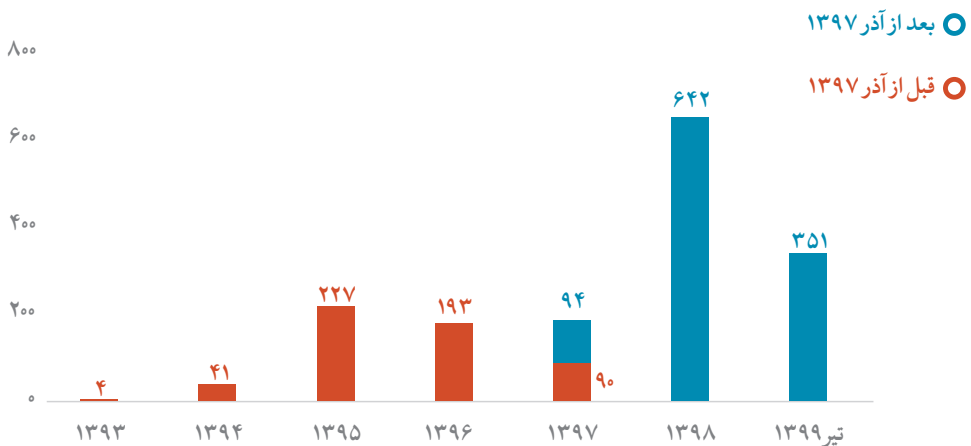
رشد و توسعه اقتصاد دانش بنیان زمانی رخ می‌دهد که شرکت‌های فعال در این حوزه بتوانند کالای خود را بفروشند و سهم بزرگتری از اقتصاد را به خود اختصاص دهند. در راستای تسهیل این مهم، توجه به ابزارهای توسعه‌دهنده بازار شرکت‌ها به عنوان یکی از رویکردهای مهم در دستور کار صندوق قرار گرفته است. ابزارهای مالی و عملیاتی اختصاصی در توسعه بازار شرکت‌ها در صندوق شامل «تسهیلات تأمین مالی حوزه خریدار (لیزینگ)» و «خدمات توانمند سازی توسعه بازار شامل حضور شرکت‌ها در نمایشگاه‌های داخلی و خارجی و پذیرش و اعزام هیأت‌های تجاری» هستند که در ادامه روند عملکردی آن‌ها توضیح داده می‌شود.

الف) تسهیلات تأمین مالی حوزه خریدار (لیزینگ)

هدف این نوع تسهیلات تحریک بازار محصولات از طریق تأمین نقدینگی خریداران است و از سال ۱۳۹۸ سعی شد تا با بازنگری انجام شده به شرح زیر، زمینه توسعه این خدمت فراهم شود.

- اضافه کردن مواد اولیه، اقلام مصرفی، نرم افزار و خدمات به دامنه شمول این تسهیلات
- کاهش نرخ تسهیلات به ۹٪ برای همه محصولات
- اضافه شدن دستگاه‌های اجرایی و نهادهای عمومی از طریق لیزینگ بانکی
- اجرای برنامه‌های بازاریابی ویژه و جلب مشارکت خریداران بزرگ محصولات دانش بنیان
- تخصیص بخشی از خط اعتباری صندوق‌های پژوهش و فناوری به این خدمت

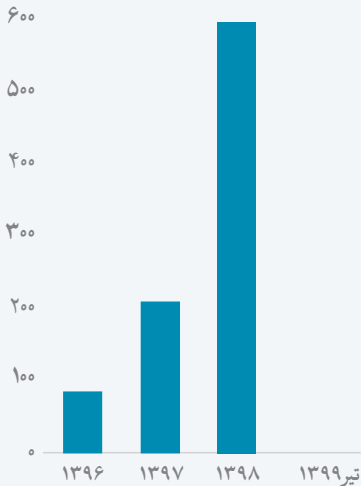
همان طور که در نمودار شماره ۱۱ نشان داده شده است با اقدامات صورت گرفته، روند ارائه این تسهیلات از آذر ۱۳۹۷ نسبت به گذشته رشدی حدود دو برابر داشته و زمینه توسعه بازار شرکت‌ها، بیش از پیش فراهم شده است.

نمودار ۱۱. روند اعطای تسهیلات لیزینگ (میلیارد ریال)

ب) خدمات توانمندسازی توسعه بازار

یکی از ابزارهای مهم برای بازاریابی و فروش محصولات و خدمات، شرکت در نمایشگاه‌ها و پذیرش یا اعزام هیأت تجاری است که علاوه بر امکان مذاکره با مشتریان و تأمین‌کنندگان بالقوه، فرصت یادگیری از رقبا و اطلاع از آخرین فناوری‌ها و نوآوری‌ها را نیز در اختیار آن‌ها قرار می‌دهد. از این رو توجه به این موضوع از طریق تأمین بخشی از هزینه‌های مربوطه در اولویت کاری صندوق قرار گرفته و خلاصه اقدامات انجام شده به شرح زیر است.

◀ نمودار ۱۲. روند حمایت صندوق از حضور در نمایشگاه‌های داخلی (تعداد موارد حمایت شده)

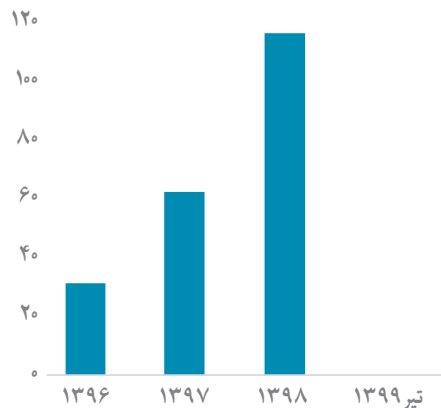
ب-۱) حضور در نمایشگاه‌های داخلی:

- افزایش سقف سالانه حمایت از ۱۰۰ میلیون ریال در سال ۹۷ به ۳۰۰ میلیون ریال در سال ۹۹
- افزایش دامنه شمول نمایشگاه‌های مورد حمایت به بیش از ۱۰۰ نمایشگاه داخلی در حوزه‌های مختلف صنعت و فناوری
- افزایش سهم هزینه‌های قابل حمایت صندوق از ۷۰٪ به ۹۰٪ هزینه‌ها، در صورت شرکت در پايون
- توسعه رویکرد برپایی پايون در نمایشگاه‌ها

ب-۲) حضور در نمایشگاه‌های خارجی:

- افزایش سقف سالانه حمایت از ۴۰۰ میلیون ریال در سال ۹۷ به ۱,۲۰۰ میلیون ریال در سال ۹۹
- افزایش دامنه شمول نمایشگاه‌های مورد حمایت به بیش از ۸۰ نمایشگاه خارجی در حوزه‌های مختلف صنعت و فناوری
- افزایش سهم هزینه‌های قابل حمایت صندوق از ۷۰٪ به ۹۰٪ هزینه‌ها، در صورت شرکت در پايون
- توسعه رویکرد برپایی پايون در نمایشگاه‌ها

با وجود حمایت‌های صندوق از حضور شرکت‌های دانش‌بنیان در نمایشگاه‌های داخلی و خارجی، به دلیل شیوع کرونا، امکان حضور در هیچ نمایشگاهی در سال ۱۳۹۹ فراهم نشده است.

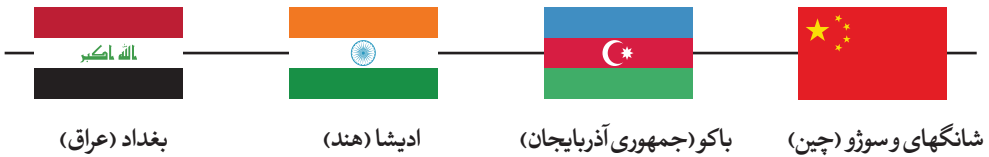

◀ نمودار ۱۳. روند حمایت صندوق از حضور در نمایشگاه‌های خارجی (تعداد موارد حمایت شده)

ب-۳) حضور شرکت‌های دانش‌بنیان در نمایشگاه‌های دائمی خارجی:

کارگزاران صادراتی، خدمات متنوعی به شرکت‌ها ارائه می‌دهند که از تهیه اقلام تبلیغاتی به زبان کشور هدف تا بازاریابی و مذاکره با مشتریان بالقوه، ایجاد نمایشگاه دائمی (یک ساله)، تحقیقات بازار و ارائه مشاوره‌های مالی و حقوقی را در بر می‌گیرد. صندوق، در سال ۹۸، تا ۷۰ درصد هزینه حضور شرکت‌ها در نمایشگاه‌ها دائمی و بهره‌مندی آنان از خدمات کارگزاران صادراتی را در سقف ۴۰۰ میلیون ریال تقبل کرده است و سقف این حمایت در سال ۹۹ به ۱,۲۰۰ میلیون ریال در سال افزایش یافته است.

از سال ۹۸ به بعد، پایگاه صادراتی ایران در باکو (جمهوری آذربایجان)، شانگهای و سوژو (چین)، ادیشا (هند) و بغداد (عراق) تحت حمایت صندوق نوآوری و شکوفایی قرار گرفت و تا کنون، ۱۶ شرکت دانش‌بنیان با حمایت صندوق از خدمات این پایگاه‌ها بهره‌مند شده‌اند.

حضور و ارائه توانمندی‌های شرکت‌ها در بازار
بیش از ۲۰ کشور خارجی

عقد بیش از ۱,۲۰۰ میلیارد ریال
تفاهم‌نامه و قرارداد در
نمایشگاه‌های داخلی

عقد ۶ میلیون دلار
تفاهم‌نامه و قرارداد در
نمایشگاه‌های خارجی

شکل ۱۳. اثربخشی خدمات توانمندسازی در محور توسعه بازار

ب-۴) اعزام و پذیرش هیأت‌های تجاری:

اعزام و پذیرش هیأت‌های تجاری با رویکرد فناوریانه تسهیل‌کننده مبادلات تجاری و حرکت به سمت کسب سهم از بازارهای بین‌المللی انجام می‌شود. صندوق با تأمین ۷۰ درصد هزینه سفر و اقامت، از اعزام و پذیرش هیأت‌های تجاری با هدف توسعه صادرات محصولات دانش‌بنیان حمایت می‌کند. سقف سالانه این خدمات، مجموعاً به ۶۰۰ میلیون ریال در سال ۹۹ افزایش یافته است. همچنین مجموعاً ۱۷ هیأت تجاری با حمایت صندوق نوآوری و شکوفایی اعزام یا پذیرش شده است و ۲۳۳ شرکت دانش‌بنیان ایرانی از این خدمات بهره‌مند شده‌اند.

همان‌طور که در شکل شماره ۱۳ نشان داده شده است با فراهم شدن زمینه حضور در نمایشگاه‌های داخلی و خارجی، بیش از ۱,۲۰۰ میلیارد ریال تفاهم‌نامه و قرارداد در نمایشگاه‌های داخلی و بیش از ۶ میلیون دلار تفاهم‌نامه و قرارداد در ۲۰ کشور خارجی منعقد و تبادل شده است.

برای دریافت اطلاعات بیشتر به
لینک مراجعه کنید.

توسعه مدل‌های نوین تأمین مالی

۴

زیست‌بوم نوآوری کشور مدام در حال تغییر و تحول است و متناسب با این تغییرات ابزارهای مالی نیز باید به‌روزآوری شوند تا بتوانند پوشش حداکثر برای نیازهای مالی و پشتیبانی شرکت‌های فعال ایجاد کنند. در همین راستا، صندوق همواره با رصدکردن وضعیت زیست‌بوم و مطالعه ابزارها و روش‌های جهانی نسبت به طراحی مدل‌ها و خدمات جدید اقدام می‌کند. فهرست خدمات طراحی شده در شکل شماره ۱۴ نشان داده شده است و در ادامه سعی شده که این خدمات به اختصار معرفی شوند.

◀ شکل ۱۴. فهرست خدمات جدید طراحی شده

الف) مشارکت در تأسیس صندوق‌های جسورانه بورسی

صندوق‌های سرمایه‌گذاری جسورانه بورسی نوعی از صندوق‌های سرمایه‌گذاری هستند که در چارچوب ضوابط مصوب سازمان بورس و اوراق بهادار کشور به منظور انجام سرمایه‌گذاری در طرح‌های نوآورانه شرکت‌های دانش‌بنیان و استارت‌آپ‌ها تأسیس می‌شوند. صندوق نوآوری و شکوفایی با هدف توسعه این صندوق‌ها، در تأسیس آن‌ها مشارکت می‌کند.

ب) هم‌سرمایه‌گذاری

هدف از طراحی مدل هم‌سرمایه‌گذاری ایجاد سازوکاری است که علاوه بر لحاظ ویژگی‌های ساختاری کسب‌وکارهای مبتنی بر نوآوری، محدودیت‌ها و چالش‌های ورود دولت به حوزه سرمایه‌گذاری را نیز مورد توجه قرار دهد. بر این اساس مهم‌ترین ویژگی مدل هم‌سرمایه‌گذاری کاهش تصدی‌گری دولت، عدم مداخله مستقیم در فضای کسب‌وکار، واگذاری فرایند ارزیابی و تشخیص به بخش خصوصی و نهایتاً استفاده از ظرفیت حداکثری در توسعه نهادی است. سازوکار ایجاد شده به نحوی است که متقاضیان سرمایه و مشارکت نیاز به مراجعه مستقیم به صندوق نوآوری و شکوفایی به عنوان یک نهاد عمومی ندارند و می‌توانند به عاملین سرمایه‌گذاری صندوق در سطح کشور مراجعه کنند. این عاملان سرمایه‌گذاری به عنوان نهادهای تخصصی سرمایه‌گذاری خطرپذیر فعال هستند و علاوه بر شناخت کافی از فضای کسب‌وکار سنتی و ادبیات مالی و سرمایه‌گذاری، با اقتضائات کسب‌وکارهای مبتنی بر نوآوری و استارت‌آپی نیز آشنایی کامل دارند. لذا در صورتی که طرح متقاضی از نظر عامل سرمایه‌گذاری جذاب باشد و عامل حداقل ۲۰ درصد از منابع مالی مورد نیاز را شخصاً تأمین نماید، صندوق نوآوری و شکوفایی ۸۰ درصد مانده مورد نیاز را تأمین خواهد کرد.

به منظور افزایش انعطاف‌پذیری مدل هم‌سرمایه‌گذاری و با هدف امکان همکاری با سایر نهادها و بازیگران فعال حوزه نوآوری، حالت خاصی از مدل هم‌سرمایه‌گذاری تحت عنوان مشارکت ۳ جزئی نیز طراحی و اجرا شده است. در این قالب سایر نهادهای فعال همچون شتاب‌دهنده‌ها، پارک‌های علم و فناوری، پژوهشگاه‌ها، دانشگاه‌ها و سایر مراکز تحقیقاتی نیز می‌توانند موضوعات و پروژه‌های خود را از طریق جذب منابع مالی صندوق نوآوری و شکوفایی تأمین مالی نمایند. لذا در صورتی که مجموع آورده هریک از این نهادها و عامل سرمایه‌گذاری مجموعاً ۲۰ درصد از منابع مالی مورد نیاز متقاضی باشد، مجدداً صندوق نوآوری و شکوفایی ۸۰ درصد باقی مانده مورد نیاز طرح‌ها را تأمین خواهد کرد. در این چارچوب شرکت‌های فعال در مراکز و نهادهای مورد اشاره امکان تأمین مالی ساده با آورده حداقلی را خواهند داشت.

شکل ۱۵. سازوکار هم‌سرمایه‌گذاری دوجزئی صندوق نوآوری و شکوفایی

برای دریافت اطلاعات بیشتر به لینک مراجعه کنید.

ج) تسهیل در انتشار اوراق صکوک نوآوری

هدف این برنامه فرهنگ سازی و کمک به شرکت های دانش بنیان بالغ برای تأمین مالی از بستر بازار سرمایه است. شرکت های بزرگ نیازهای تأمین مالی بالاتر از سقف های تسهیلات صندوق نوآوری دارند، لذا تسهیل انتشار صکوک نوآوری توسط شرکت های دانش بنیان، از طریق تقبل و پرداخت کارمزد ارکان انتشار صکوک، هزینه تأمین مالی از بستر بازار سرمایه را به آستانه قابل قبول و جذاب برای شرکت های دانش بنیان می رساند؛ لذا این شرکت ها می توانند ارقام قابل توجهی از بازار سرمایه تأمین مالی کنند. شرکت های دانش بنیان با سرمایه بیش از ۱۰ میلیارد ریال می توانند برای اخذ این خدمت اقدام نمایند و همکاران صندوق در ارائه این خدمت، بانک های عامل صندوق و شرکت های تأمین سرمایه بازار سرمایه هستند. سقف حمایت صندوق برای انتشار صکوک ۱,۵۰۰ میلیارد ریال تعیین شده است و شرکت های بزرگ می توانند برای تأمین مالی توسعه ای خود از این خدمت بهره مند شوند.

د) بیمه (ضمانت) سرمایه گذاری

از آنجا که ریسک های متنوعی در کسب و کارها و ایده های مبتنی بر فناوری و نوآوری وجود دارد، سرمایه گذاران و نهادهای تأمین مالی تمایل و انگیزه ای برای سرمایه گذاری در این حوزه نشان نمی دهند. مجموعه آمارهای موجود نیز نشان می دهد که حجم منابع مالی خصوصی جذب شده توسط بخش دانش بنیان در قیاس با ابعاد کلان اقتصاد کشور بسیار ناچیز است.

بیمه یکی از ابزارهای شناخته شده برای مدیریت ریسک است. بیمه سرمایه گذاری که حاصل همکاری بیمه مرکزی جمهوری اسلامی ایران و صندوق نوآوری و شکوفایی است، این امکان را فراهم می کند که سرمایه گذاران در شرکت های دانش بنیان برای اصل سرمایه گذاری خود پوشش بیمه دریافت نمایند. در این چارچوب ریسک بازار و دانش فنی تولید محصول توسط شرکت بیمه پوشش داده خواهد شد و سرمایه گذاران می توانند بدون دغدغه در خصوص اصل سرمایه، وارد حوزه سرمایه گذاری خطرپذیر شوند.

ه) تأمین مالی مبتنی بر پروژه (مشارکت در درآمد)

هدف از این مدل حمایت از توسعه دانش فنی محصولاتی است که به دلایل خاص از اولویت بالایی برای کشور برخوردار هستند و امکان تأمین مالی آن ها در قالب های مرسوم تسهیلات میسر نیست. در این مدل صندوق به صورت مشارکت مدنی اقدام به تأمین مالی مستقیم طرح در چارچوب مشارکت در درآمد و منافع حاصل از طرح خواهد کرد و پس از مدت مشخصی از مشارکت خارج خواهد شد.

این مدل از مشارکت به دلیل سازوکار حمایتی و نحوه خروج صندوق بسیار جذاب است و طرح های خاص می توانند تولید بخشی از محصولات خود را که بعضاً از ریسک دانش فنی نیز برخوردار است، اما در عین حال بازار قطعی نیز دارد، از مسیر این ابزار تأمین مالی کنند.

یک نمونه موفق از ارائه این خدمت مربوط به سرمایه گذاری در تولید دستگاه X-Ray است که در ادامه به صورت مختصر بیان شده است.

عنوان طرح: تولید دستگاه ایکس‌ری کانتینری

نام شرکت: پرتوسازان سلامت سپاهان (زیرمجموعه بهیار صنعت سپاهان)

استان اجرای طرح: اصفهان و هرمزگان

با حمایت صندوق نوآوری و شکوفایی:

این شرکت دانش بنیان توانست قرارداد (B.O.O) خود با گمرک شهید رجایی مربوط به دستگاه بازرسی ایکس‌ری کانتینری را از طریق مدل تأمین مالی مبتنی بر پروژه (مشارکت در درآمد) اجرایی نماید.

مبارزه با قاچاق و کنترل مبادی ورودی یکی از مهم‌ترین اولویت‌ها در راستای حمایت از تولید داخلی و توسعه صنعتی است. این مهم با توجه به گستردگی مرزهای زمینی کشور بدون اتکا به روش‌های نوین و فناوری روز امکان‌پذیر نیست. دستگاه بازرسی ایکس‌ری کانتینری با استفاده از پرتوهای الکترومغناطیسی امکان شناسایی انواع مواد با وزن‌های کمتر از ۵۰ گرم، داروها، مواد رادیواکتیو و یا سلاح گرم و سرد را فراهم می‌سازد. این سیستم‌ها باعث افزایش دقت شناسایی محموله‌های ورودی، کاهش زمان بررسی در مرزها و نهایتاً افزایش کارایی سیستم بازرسی در بخش حمل‌ونقل کشور خواهد شد.

خرید تجهیزات ایکس‌ری برای گمرکات کشور هزینه ارزی قابل توجهی تحمیل می‌کند. قیمت هر دستگاه ایکس‌ری بین ۲ تا ۳ میلیون یورو است که با توجه به تعدد مبادی ورودی و خروجی کشور، تجهیز همه گمرکات نیاز به تخصیص ارزش زیادی دارد؛ به دلیل اهمیت موضوع، در سال‌های گذشته مکرراً لزوم تأمین مالی ارزی برای واردات این دستگاه‌ها مطرح بوده است.

در سال ۱۳۹۸ شرکت پرتوسازان سلامت سپاهان برای تولید داخلی دستگاه ایکس‌ری کانتینری اعلام آمادگی کرد. لیکن دو مانع اصلی پیش روی این شرکت دانش بنیان وجود داشت. مانع نخست ریسک تولید صنعتی برای بار اول بود. گمرک به عنوان خریدار محصول نمی‌توانست ریسک پیش خرید و پرداخت قطعی را قبول کند. به همین دلیل گمرک شهید رجایی قرارداد خود با

شرکت تولیدکننده را در قالب ساخت، بهره‌برداری و تملک (B.O.O) تنظیم کرد. مانع دوم تأمین مالی شرکت دانش بنیان برای اجرای قرارداد خود با گمرک شهید رجایی بود. روش‌های مرسوم تأمین مالی در کشور به دلیل ریسک بالای فناوری محصول، امکان ارزیابی اعتباری و ارائه تسهیلات به شرکت مذکور را نداشتند. نهایتاً به منظور حمایت از این طرح دانش بنیان، صندوق نوآوری و شکوفایی اقدام به تأمین مالی طرح در قالب مشارکت در درآمد کرد. چارچوب تأمین مالی صندوق برای این مبنای قرار گرفت که در بخش تولید، صندوق در ریسک طرح مشارکت خواهد کرد و در صورت موفقیت در تولید، نسبتی از درآمد حاصل از بهره‌برداری به صندوق تعلق می‌گیرد. بنابراین صندوق مسئولیت تأمین مالی شرکت دانش بنیان پرتوسازان را عهده‌دار شد تا ضمن مشارکت در ریسک فنی تولید محصول، در نسبتی از درآمد بهره‌برداری نیز شریک شود.

روش مشارکت در درآمد یا تأمین مالی پروژه‌ای یکی از مدل‌های تأمین مالی نوینی است که امکان همراهی کارآفرینان در مرحله ساخت تجهیزات را به صورت مشارکت در سود و زیان فراهم می‌کند. مهم‌ترین ویژگی این مدل همراهی کارآفرین در طول چرخه تولید و بهره‌برداری در رفع نیازهای فناورانه کشور است.

و) تسهیلات تأمین محل کار

یکی از مشکلات راه اندازی یک کسب و کار فناورانه این است که بخش قابل ملاحظه‌ای از سرمایه کارآفرین بایستی صرف تأمین هزینه‌های ثابت راه اندازی کسب و کار شود که تأمین محل فعالیت بخش عمده آن‌ها را تشکیل می‌دهد. تسهیلات تأمین محل کار با رویکرد پاسخگویی به نیاز دو جامعه مخاطب طراحی شده است.

- استقرار موقت برای شرکت‌های نوپا طراحی شده که بخشی از هزینه استقرار موقت، اعم از فضاهای اداری و تولیدی مورد نیاز شرکت‌ها و مؤسسات دانش بنیان و فضاهای مورد نیاز شتاب دهنده‌ها تأمین می‌شود.
- حمایت تا ۷۰٪ ارزش کل رهن بر پایه نظر کارشناس رسمی و به مدت صورت می‌گیرد.
- خرید برای شرکت‌های دارای بلوغ بالاتر طراحی شده که تا ۷۰٪ ارزش کارشناسی ملک تسهیلات خرید ۴ ساله اعطا می‌شود.

ز) تسهیلات سرمایه در گردش فوری

شرکت‌ها در برخی موارد نیاز به تزریق منابع مالی زیاد دارند و طی کردن بروکراسی‌های معمول تأمین مالی ممکن است موجب از دست رفتن فرصت یا آسیب جدی به شرکت شود. تسهیلات سرمایه در گردش فوری به منظور دسترسی سریع و آسان شرکت‌ها به منابع مالی طراحی شده و تنها برای شرکت‌های دارای صورت‌های مالی حسابرسی شده و دارای سودخالص در آخرین صورت مالی حسابرسی شده قابل پرداخت است. این تسهیلات حداکثر دو بار در سال و مشروط به تسویه تسهیلات قبلی با دوره تنفس و بازپرداخت حداکثر ۳ ماه اعطا می‌شود.

ح) تسهیلات حمایت از شتاب دهنده‌ها

شتاب دهنده‌ها یکی از بازیگران مهم زیست بوم نوآوری کشور هستند که با ارائه خدمات مختلفی از آموزش، منتورینگ و مشاوره گرفته تا تأمین فضای استقرار و سرمایه بذری، به رشد و تقویت هسته‌های فناور و استارت‌آپ‌ها کمک می‌کنند. ارائه اثربخش این خدمات از سوی شتاب دهنده‌ها، مستلزم تقویت توان مالی آن‌ها از سوی نهادهایی مانند صندوق نوآوری و شکوفایی است. از این رو صندوق بسته خدماتی متنوعی برای پشتیبانی و حمایت ویژه از شتاب دهنده‌های دانش بنیان که تعداد آن‌ها اخیراً از ۵۰ شرکت عبور کرده است، طراحی و عرضه کرد:

تسهیلات

- تسهیلات قرض الحسنه برای تأمین ودیعه رهن فضای استقرار شتاب دهنده‌ها تا سقف ۳۰ میلیارد ریال.
- تسهیلات قرض الحسنه برای تأمین سرمایه در گردش شتاب دهنده‌ها تا سقف ۳۰ میلیارد ریال، با هدف تأمین سرمایه بذری، دستمزد نیروی انسانی، هزینه‌های جاری و سربار آن‌ها.
- تسهیلات با نرخ ترجیحی برای خرید تجهیزات و ماشین‌آلات مورد نیاز شتاب دهنده‌ها

سرمایه‌گذاری

- تأمین سرمایه خطرپذیر مورد نیاز هسته‌های فناور و استارت‌آپ‌ها هنگام خروج از شتاب دهنده‌ها در قالب هم سرمایه‌گذاری با صندوق‌های پژوهش و فناوری و صندوق‌های جسورانه بورسی

توانمندسازی

- برگزاری رویدادهای جذب سرمایه (دوشنبه‌های استارت‌آپی) با هدف معرفی هسته‌های فناور و استارت‌آپ‌های

شتاب‌دهنده‌ها به سرمایه‌گذاران خطرپذیر

• حمایت بلاعوض از برگزاری دوره‌های آموزشی توسط شتاب‌دهنده‌ها برای هسته‌های فناوری و استارت‌آپ‌های مستقر تا سالانه ۴۰۰ میلیون ریال.

• تأمین رایگان فضای برگزاری انواع رویدادهای شتاب‌دهنده‌ها و دوره‌های آموزشی آن‌ها به علاوه، شتاب‌دهنده‌های دانش‌بنیان می‌توانند همچون سایر شرکت‌های دانش‌بنیان از سایر خدمات و تسهیلات صندوق نوآوری و شکوفایی نیز بهره‌مند شوند.

ط) تسهیلات توسعه فضاهای نوآوری

یکی از ارکان مهم زیست‌بوم نوآوری را فضاهای نوآوری تشکیل می‌دهند که امکان مجاورت و متعاقباً هم‌افزایی مابین بازیگران مختلف زیست‌بوم را فراهم می‌سازند. از سال‌ها قبل به این سو، شهرک‌های صنعتی و بعدها پارک‌های فناوری و اخیراً نواحی نوآوری که عمدتاً ماهیت دولتی و عمومی دارند، نماد فضاهای کالبدی نوآوری بوده‌اند، اما اخیراً به واسطه جذابیت اقتصادی این فضاها، بخش خصوصی نیز با ایجاد «کارخانه‌های نوآوری» به جرگه تأمین‌کنندگان فضاهای نوآوری پیوسته است.

کارخانه‌های نوآوری که عموماً با حمایت و مشارکت بخش دولتی و عمومی ایجاد و توسط بخش خصوصی اداره می‌شوند، فضایی برای استقرار شتاب‌دهنده‌ها، مراکز نوآوری شرکت‌های بزرگ صنعتی و فضاهای کاری اشتراکی

در کنار یکدیگر فراهم می‌سازند. با توجه به هزینه‌های چشمگیر راه‌اندازی و مدیریت و بهره‌برداری از این فضاها، صندوق نوآوری و شکوفایی در سال گذشته، تسهیلات قرض‌الحسنه تا سقف ۱۰۰ میلیارد ریال را با دوره تنفس ۲ ساله و بازپرداخت ۳ ساله برای تأمین ودیعه رهن فضای استقرار، بازسازی، نوسازی، طراحی و تجهیز فضا، تأمین زیرساخت‌ها و تأسیسات و همچنین سرمایه در گردش توسعه‌دهندگان فضاهای نوآوری طراحی و عرضه کرد.

ی) تسهیلات خرید دین

این تسهیلات با هدف تأمین نیاز مالی کوتاه‌مدت شرکت‌های دانش‌بنیانی که در مقابل فروش کالای تجاری، تولیدی یا ارائه خدمات، اسناد تجاری در اختیار دارند از طریق خرید و تنزیل این گونه اسناد و اوراق در حدود اختیارات از طریق بانک‌های عامل اعطا می‌شود.

ک) اسناد اوراق خزانه اسلامی (اخزا)

به منظور حمایت از رفع مشکلات نقدینگی شرکت‌های دانش‌بنیانی که با دستگاه‌های اجرایی و سایر سازمان‌ها و نهادها برای فروش محصولات دانش‌بنیان قرارداد داشته و طبق ساز و کار اجرایی دولت جمهوری اسلامی ایران

تمام یا بخشی از مطالبه خود را از طریق این اوراق دریافت کرده‌اند. با تهرین اوراق خزانه اسلامی ناشی از فروش محصولات دانش بنیان در بانک‌های عامل صندوق نوآوری و شکوفایی به عنوان وثیقه، تا سقف ۵۰ درصد مبلغ اسمی اوراق خود، تسهیلات قرض الحسنه دریافت کنند. موعد بازپرداخت این تسهیلات، سررسید اوراق خواهد بود.

ل) رویدادها و شبکه‌سازی

یکی از دغدغه‌های اصلی شرکت‌های دانش بنیان، شناساندن توانمندی‌ها و محصولات نوآورانه خود به صنایع بزرگ و متعارف کشور و دستیابی به سهمی مناسب از بازار داخلی است. از سوی دیگر، صنایعی که نیازهای فناورانه دارند، با شناخت توانمندی‌های موجود در کشور، می‌توانند ضمن کاهش هزینه‌ها از طریق تأمین نیازها از داخل کشور، با توسعه سبد تأمین‌کنندگان کالا و خدمات مورد نیاز، محصولات و خدمات پس از فروش با کیفیت تری را دریافت کنند. صندوق نوآوری و شکوفایی، در راستای تسهیل ارتباط بین طرف عرضه و تقاضای فناوری، فراهم‌سازی امکان ارتباط شرکت‌های دانش بنیان و فناور با یکدیگر، با صنایع بزرگ و سایر بازیگران اکوسیستم فناوری و نیز ایجاد بستر مناسب برای ارائه ایده‌ها و محصولات به سرمایه‌گذاران، از سال ۹۸ اقدام به برگزاری رویدادهای تبادل فناوری و حمایت از برگزاری رویدادهای ارائه به سرمایه‌گذار کرده است. در این رویدادها، صنایع بزرگ و دستگاه‌های اجرایی، نیازهای فناورانه خود را به شرکت‌های دانش بنیان معرفی می‌کنند و شرکت‌های دانش بنیان و فناور نیز توانمندی‌ها، محصولات و خدمات را در معرض نمایش می‌گذارند.

م) اعزام و پذیرش هیأت‌های تجاری

شرکت‌های دانش بنیان برای عرضه توانمندی‌ها و ظرفیت‌های خود به بازارهای خارجی، نیازمند تعامل با خریداران و مشتریان بالقوه هستند. بخشی از این تعاملات در نمایشگاه‌ها صورت می‌گیرد، اما تداوم ارتباطات و هموارسازی مسیر ورود به بازارهای خارجی، مستلزم مذاکراتی گسترده است. از سوی دیگر، بازدید از خطوط تولید شرکت‌های دانش بنیان، می‌تواند توانمندی‌های آنان را بیش از پیش در معرض دید مشتریان بالقوه خارجی قرار دهد. میزبانی از خریداران بالقوه خارجی، پیچیدگی‌ها و هزینه‌های شایان توجهی دارد که برنامه‌ریزی و اجرای آن را برای تک تک شرکت‌های دانش بنیان دشوار می‌سازد. از این رو، صندوق نوآوری و شکوفایی، در قالب حمایت بلاعوض از پذیرش هیأت‌های تجاری، امکان حضور مشتریان بالقوه در کشور و بازدید و مذاکره با شرکت‌های دانش بنیان توانمند مرتبط را فراهم می‌کند. حمایت بلاعوض صندوق در این زمینه، تأمین هزینه‌های اسکان و سفر هیأت‌های تجاری خارجی را شامل می‌شود.

ن) حمایت از نمایشگاه‌های دائمی خارج از کشور

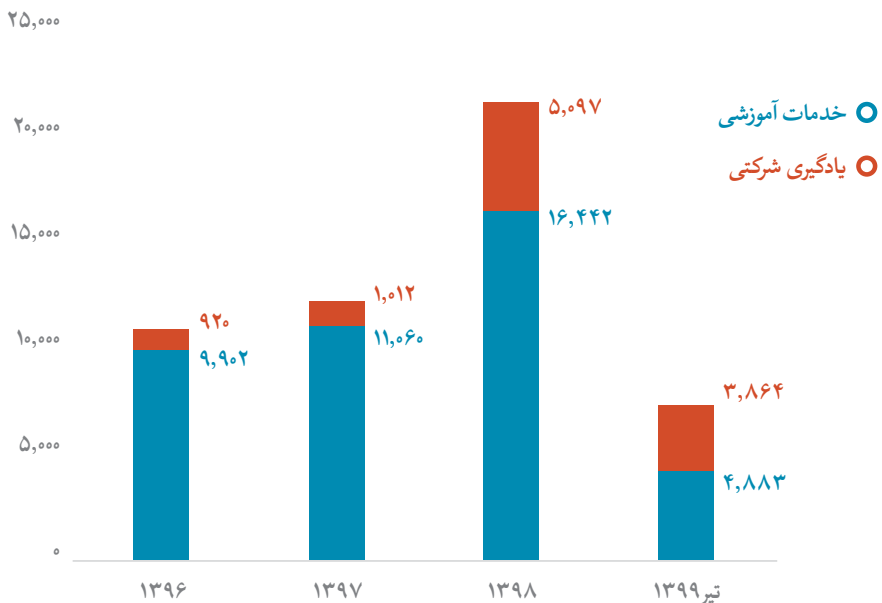
یکی از ابزارهای مهم برای بازاریابی و فروش محصولات و خدمات شرکت‌های دانش بنیان، حضور در نمایشگاه‌ها است که می‌تواند هزینه‌های شایان توجهی برای آن‌ها در پی داشته باشد. از این رو، صندوق نوآوری و شکوفایی به منظور فراهم‌سازی زیرساخت و امکانات مناسب برای ورود شرکت‌های دانش بنیان به بازارهای صادراتی، راه‌اندازی نمایشگاه‌های دائمی خارجی را در دستور کار قرار داده است. شرکت‌های دانش بنیان می‌توانند با حمایت بلاعوض صندوق، به مدت یک سال در نمایشگاه دائمی کشور هدف حضور داشته باشند و کارگزاران صندوق، خدمات بازاریابی، انجام تحقیقات بازار، تهیه اقلام تبلیغاتی و برگزاری جلسات B2B را به آنان ارائه می‌کنند.

تقویت توان مدیریت کسب و کار شرکت‌ها

تأمین مالی زمانی می‌تواند اثربخشی لازم را داشته باشد که مدیران شرکت از توانایی لازم برای مدیریت و توسعه کسب و کارشان برخوردار باشند. به موازات توجه به تأمین مالی، موضوع تقویت توان کسب و کار در شرکت‌های دانش‌بنیان در قالب ارائه خدمات متنوع توانمندسازی در دستور کار صندوق نوآوری و شکوفایی قرار گرفته است. بر مبنای نیاز و بلوغ مدیریتی در شرکت، توجه به آموزش‌های مورد نیاز شرکت، مشاوره در زمینه‌های مختلف کسب و کار و ارائه خدمات عارضه‌یابی و احیای کسب و کارهای آسیب دیده از طریق تقبل ۷۰ تا ۹۰ هزینه‌های مرتبط در اولویت صندوق قرار گرفته که خلاصه اقدامات و نتایج آن در ادامه آمده است.

الف) آموزش

مدیران کسب و کارهای دانش‌بنیان عمدتاً نخبگان و فارغ‌التحصیلان دانشگاهی هستند که گرچه در موضوعات تخصصی از تبحر و نبوغ بالا برخوردارند اما در موضوعات تجاری سازی و مدیریت نوآوری نیاز به دانش اندوزی و تجربه‌ورزی دارند. خدمات آموزشی صندوق در دو مدل «خدمات آموزشی» و «یادگیری شرکتی» ارائه می‌شود. در خدمات آموزشی شرکت‌ها در دوره‌های برگزار شده توسط کارگزاران صندوق شرکت می‌کنند و در یادگیری شرکتی به صورت اختصاصی در دوره‌های آموزشی مورد نیاز شرکت کرده و کمک هزینه آن را از صندوق دریافت می‌کنند. در نمودار شماره ۱۴ نفر ساعت خدمات آموزشی ارائه شده به بیش از ۱,۷۰۷ شرکت نشان داده شده است.

◀ نمودار ۱۴. روند ارائه خدمات آموزشی به شرکت‌های دانش‌بنیان (نفر ساعت)

ب) مشاوره

بسیاری از شرکت‌های دانش‌بنیان و به‌ویژه شرکت‌های نوپا، برای تصمیم‌گیری در مقاطع مختلف کسب‌وکار نیازمند دریافت مشاوره‌های تخصصی هستند. از این رو کارگزاران تخصصی متعددی در حوزه مشاوره شناسایی شده‌اند و تا ۹۰ درصد هزینه‌های دریافت مشاوره از آن‌ها به شرکت‌های دانش‌بنیان کمک هزینه پرداخت می‌شود. از سال ۹۸ به بعد، ضمن افزایش سقف کمک هزینه مشاوره هر شرکت به ۵۰ میلیون ریال، دو اقدام مهم انجام شده است:

• برگزاری جلسات مشاوره‌ای در پارک‌های علم و فناوری: از آنجا که پارک‌های علم و فناوری میزبان شمار قابل‌توجهی از شرکت‌های دانش‌بنیان هستند، ضمن تعامل با مدیران پارک‌ها در خصوص نیازسنجی از شرکت‌ها و جمع‌تقاضا، گروه‌هایی از مشاوران برجسته طی دوره‌های یک تا دو روزه به پارک‌ها اعزام شده و به ارائه مشاوره به شرکت‌ها پرداخته‌اند.

• ارائه خدمات مشاوره‌ای تلفنی: صندوق با همکاری یک استارت‌آپ، امکان بهره‌مندی تلفنی شرکت‌های دانش‌بنیان سراسر کشور از بیش از ۴۰۰ مشاور تخصصی کسب‌وکار را فراهم ساخته است. این پلتفرم علاوه بر ارائه اطلاعات در خصوص خدمات مشاوره‌ای یا مشاوران پرطرفدار، امکان میزبانی از مشاوران بیشتری را نیز دارد. مجموعاً بیش از ۱,۲۶۰ شرکت دانش‌بنیان از ۲,۱۶۰ جلسه خدمات مشاوره بهره‌مند شده‌اند.

ج) عارضه‌یابی

برخی از شرکت‌های دانش‌بنیان به دلایل متعدد با چالش‌های اساسی در کسب‌وکار خود روبه‌رو می‌شوند و تا مرز ورشکستگی نیز پیش می‌روند. برخی دیگر نیز، با وجود برتری در برخی از جنبه‌های کسب‌وکار، در بعضی از محورها همچون بازاریابی، فروش یا مدیریت منابع انسانی دچار ضعف‌های جدی هستند، به طوری که برطرف ساختن آن‌ها از طریق آموزش و مشاوره امکان‌پذیر نیست. کمک به این شرکت‌ها برای حل مشکلات مزمن داخلی و بازگرداندن آن‌ها به میدان رقابت، مستلزم بررسی‌های عمیق و همه‌جانبه توسط مشاوران باتجربه کسب‌وکار، شناسایی راهکارهای عملیاتی برای رفع مشکلات و نهایتاً تسهیل‌گری و مشاوره به شرکت‌ها برای اجرای راهکارهاست. از این رو صندوق تا ۷۵ درصد هزینه ارائه خدمات عارضه‌یابی به شرکت‌های دانش‌بنیان توسط کارگزاران باتجربه و تخصصی را به‌طور بلاعوض به شرکت‌ها پرداخت می‌کند.

سقف سالانه دریافت خدمات عارضه‌یابی، از ۱۰۰ میلیون ریال در سال ۹۷ به ۶۰۰ میلیون ریال در سال ۹۹ افزایش یافته است. از آذر ۱۳۹۷ به بعد، مجموعاً ۱۲۷ شرکت دانش‌بنیان از خدمات عارضه‌یابی صندوق نوآوری و شکوفایی بهره‌مند شده‌اند.

برای دریافت اطلاعات بیشتر
به لینک مراجعه کنید.

در ادامه سه نمونه از شرکت‌هایی که از خدمات عارضه‌یابی بهره‌مند شده‌اند و کسب‌وکار آن‌ها احیا شده است، به اختصار و با حفظ محرمانگی اطلاعات آن‌ها معرفی می‌شوند.

از بحران تا شکوفایی

یک شرکت دانش‌بنیان نوپا که از سال ۹۵ در حوزه نرم‌افزار فعالیت می‌کرد، پیش از هر محصول دیگری بر بومی‌سازی نرم‌افزار مدیریت فرایندهای سازمانی (BPMS) متمرکز شده بود که به مدیران سازمان‌ها و شرکت‌ها اجازه می‌دهد بر شاخص‌های عملکردی سازمان، بخش یا واحد خود نظارت کامل و روزآمد داشته باشند. این شرکت که قصد داشت این محصول را به عنوان ابزاری برای تقویت چابکی در عملیات، کارآمدی، بهره‌وری و بهینه‌سازی فرایندها به کسب‌وکارهای ایرانی، از سازمان‌های دولتی گرفته تا کارخانجات صنعتی ارائه کند، با تزریق منابع مالی بنیان‌گذاران خود و تسهیلات ۳،۰۰۰ میلیون ریالی، تعداد کارکنانش را به ۱۴ نفر رساند و با فروش ۲،۲۰۰ میلیون ریالی در سال ۹۵، برای فروش بیشتر محصول در سال ۹۶ آماده می‌شد. اما در سال ۹۶، نتوانست به اهداف فروش خود دست پیدا کند و برخلاف انتظار، ناگزیر شد نیروی انسانی خود را به ۴ نفر کاهش دهد. در سال ۹۷ نیز فروش وضع بهتری نداشت و با تلاش مدیران و کارشناسان، نهایتاً به ارقام سال ۹۵ رسید.

اوایل سال ۹۷، مدیران شرکت تصمیم گرفتند با استفاده از خدمات عارضه‌یابی صندوق نوآوری و شکوفایی، از مشورت کارشناسان باتجربه برای حل مشکلات کسب‌وکار خود بهره بگیرند. بررسی‌های کارگزار عارضه‌یابی، مهم‌ترین ریشه‌های مشکلات این شرکت را نشان داد. با اعمال تغییرات پیشنهادی کارگزار عارضه‌یابی، از جمله تغییرات ساختاری و فرایندی، توقف فروش و تمرکز سه‌ماهه بر ارتقای فنی محصول و همچنین حضور در نمایشگاه‌های مرتبط با حمایت صندوق نوآوری و شکوفایی، تنها ظرف دو ماه نخست سال ۹۸ فروش خود را به دو برابر فروش کل سال ۹۷ رساند و تا پایان سال ۹۸، تعداد نیروی انسانی آن نیز به ۲۱ نفر رسید.

از انحلال تا سودآوری

یکی از شرکت‌های دانش‌بنیان فعال حوزه تولید نرم‌افزار و برنامه‌های کاربردی موبایل که در سال ۱۳۹۷ تأسیس و در پارک علم و فناوری دانشگاه آزاد اسلامی مستقر شده بود، در صدد توسعه یک «شبکه تخفیف هوشمند» برای اطلاع‌رسانی تخفیف‌های انواع کسب‌وکارها به کاربران بود. اما به تدریج شرکت با مشکلات متعددی مواجه شد: به دلیل عدم برنامه‌ریزی برای توسعه بازار و ضعف در بازاریابی و فروش، نتوانسته بود سهم بازار چندانی به دست آورد، بنابراین دچار زیان شد و هیچ برنامه مدون و مشخصی نیز برای رشد و بازدهی در آینده نداشت.

آبان‌ماه ۹۸، بدهی انباشته و اختلاف بین شرکا، شرکت را در آستانه انحلال قرار داد و آنجا بود که مدیران شرکت تصمیم گرفتند در قالب خدمات عارضه‌یابی صندوق نوآوری و شکوفایی، از مشاوره کارشناسان باتجربه کسب‌وکار استفاده کنند.

دی‌ماه ۹۸، شرکت بر پایه نظرات مشاوران، چند اقدام اساسی انجام داد: ساختار خود را اندکی تغییر داد، نیروهای پرهزینه را کنار گذاشت، بر فروش محصولات با حاشیه سود بیشتر متمرکز شد، پروژه‌های کم‌درآمد را برون‌سپاری کرد و محصولات نیمه‌تمام خود را به نقدینگی تبدیل کرد. با این اقدامات، شرکت توانست به سوددهی برسد و در حال حاضر چند قرارداد به ارزش ۲,۵۰۰ میلیون ریال منعقد کرده است. پیش‌بینی می‌شود این شرکت با مدیریت و برنامه‌ریزی دقیق‌تر، بتواند سودآوری خود را حفظ کرده و حاشیه سود را نیز افزایش دهد.

از زیان‌دهی تا رشد ۱۰ درصدی

یک شرکت دانش‌بنیان با ۷ سال سابقه فعالیت در حوزه خدمات ارزش‌افزوده در سال ۹۷ با گردش مالی سالانه بیش از بیست میلیارد ریال و ۴۲ نفر نیروی انسانی فعالیت می‌کرد. اما، این شرکت در مرداد ماه ۹۸ ماهانه ۳ میلیارد ریال زیان‌ده شد. در این شرایط ابتدا از راهنمایی‌های مشاور کسب‌وکار برای حل مسائل خود استفاده کرد و پس از دریافت مشاوره کسب‌وکار، اقدام به دریافت خدمت عارضه‌یابی صندوق نوآوری و شکوفایی کرد.

مهم‌ترین مشکل شرکت این بود که محصولات متعدد مانع تمرکز روی یک محصول شده بود، ناتوانی در مدیریت منابع انسانی، هزینه‌های شرکت را بالا برده بود و همچنین درآمدهای شرکت در شرکت ثالث هزینه می‌شد.

پس از دریافت خدمت عارضه‌یابی، با برنامه‌ریزی‌های انجام شده نیروی انسانی شرکت از ۴۲ نفر به ۳۱ نفر کاهش یافت و پیروان هزینه‌های جاری از ۲,۴۰۰ میلیون ریال در ماه به ۱,۹۰۰ میلیون ریال کاهش یافت. ساختار شرکت اصلاح شد و از شرکت ثالث جدا شد و تأمین مالی شرکت ثالث قطع شد. همچنین به منظور رشد جریان‌های درآمدی شرکت، مدل کسب‌وکار B2G به جای B2C پیشنهاد شد. در نهایت در اواخر سال ۹۸ شرکت به سوددهی رسید و توانست روند رشد درآمدی با شیب ۱۰ درصد را تجربه کند.

۶ حمایت از حل مسائل راهبردی و چالش‌های ملی

گرچه با توجه به ماهیت اصلی صندوق نوآوری و شکوفایی به عنوان یک نهاد مالی - حمایتی تخصصی در حوزه نوآوری و فناوری، رویکرد قالب ارائه خدمات آن، رویکرد افقی و فراهم کردن طیف متنوعی از ابزارهای تأمین مالی و فرصت برابر در برخورداری برای جامعه مخاطبان است، اما غلبه بر چالش‌های بزرگ و بعضاً مزمن در سطح ملی نیازمند توجهات موشکافانه و عمودی است. اتخاذ این رویکرد فعالانه و مسئله محور مستلزم مطالعات دقیق ابعاد و جوانب هر چالش، جلب مشارکت ذی نفعان اعم از دولتی، عمومی و خصوصی، شناسایی راهکارهای فناورانه عملیاتی و دارای توجیه فنی/اقتصادی، شناسایی، ارزیابی و جلب همکاری شرکت‌های دارای توانمندی اجرای راهکارها و نهایتاً بسیج ظرفیت‌ها، منابع و ابزارهای خود برای تأمین مالی، تسهیلگری و پشتیبانی از این شرکت‌هاست. این نگاه در کنار حل بخشی از مسائل کشور با ایجاد الگوهای موفق و برندسازی، فرهنگ خودباوری و استفاده از ظرفیت‌های پیدا و پنهان ملی را نیز تقویت می‌کند و سعی می‌شود با پیمودن گام‌های زیر، تشخیص مسائل راهبردی و چالش‌های ملی به درستی انجام شده و ابزارها و توانمندی‌های صندوق در راستای مواجهه و مقابله با آن‌ها به تناسب به کار گرفته شود.

۱ مطالعات اولیه

۲ جلب مشارکت ذی نفعان

۳ شناسایی گلوگاه‌ها و راهکارهای فناورانه

۴ شناسایی شرکت‌های دارای توانمندی

۵ انجام اقدامات عملیاتی و تأمین مالی و پشتیبانی

با مطالعات و بررسی‌هایی که انجام شد، سه موضوع «مدیریت پسماند»، «توسعه انرژی خورشیدی» و «آب» به عنوان سه چالش ملی که ابعاد اقتصادی، اجتماعی و زیست محیطی گسترده‌ای داشتند، به عنوان برنامه‌های صندوق در حل معضلات و مشکلات کلیدی کشور در دستور کار قرار گرفتند و شیوع کرونا نیز میهمان ناخوانده‌ای بود که پشتیبانی از شرکت‌های دانش‌بنیان در مقابله و مواجهه با آن، همراهی و مساعدت صندوق را می‌طلبید. در ادامه اقدامات و نتایج حاصل شده به اختصار ارائه می‌شود.

مدیریت پسماند

بررسی بانک‌های اطلاعاتی و انتشار فراخوان، به شناسایی بیش از ۵۰ شرکت فعال در حوزه پسماند، و نهایتاً انتخاب ۶ شرکت توانمند و دارای قابلیت‌های عملیاتی در حوزه مدیریت پسماند منجر شد. در چند نشست پیاپی، این شرکت‌ها و آخرین دستاوردهای فنی آن‌ها به مدیران و کارشناسان استاندارد سازی مازندران و شهرداری‌های تابعه معرفی شد. این نشست‌ها و متعاقباً ارزیابی صلاحیت فنی و اقتصادی شرکت‌ها از سوی مشتریان، مقدمات انعقاد قرارداد همکاری مابین طرفین را فراهم ساخت. اواخر اسفند ۹۸، قراردادهای سه‌جانبه‌ای مابین شهرداری‌ها، شرکت‌های دانش‌بنیان و صندوق نوآوری و شکوفایی آماده شد که به زودی وارد فاز اجرایی خواهد شد. صندوق تلاش می‌کند در سال ۱۳۹۹ ضمن تجاری‌سازی و بهره‌برداری از دستاوردهای حداقل ۵ شرکت دانش‌بنیان در استان مازندران، ۵ طرح مشابه در سایر استان‌های کشور نیز عملیاتی شود.

توسعه انرژی خورشیدی

پس از هم‌اندیشی و توافق نظر با نهادهای ذی‌نفع، بالاخص وزارت نیرو و سازمان‌های تابعه، و همچنین بررسی بانک‌های اطلاعاتی، چند شرکت دانش‌بنیان بزرگ به‌عنوان کاندیداهای «توسعه‌دهنده» انتخاب شدند و اقدامات برای معرفی حمایت‌های صندوق و سایر نهادهای حمایتی و جلب مشارکت آنان آغاز شد.

آب

صندوق با همکاری وزارت جهاد کشاورزی و سازمان محیط‌زیست و با تمرکز بر مناطق جنوبی کشور، در سال ۱۳۹۹ با ایجاد یک مسیر ویژه از توسعه حداقل ۱۰ فناوری مؤثر در چرخه حفاظت، برداشت، توزیع، مصرف و بازیافت آب در شرکت‌های دانش‌بنیان حمایت می‌کند.

حمایت از شرکت‌های دانش بنیان در شیوع کرونا

شیوع کرونا منجر به بروز اثرات اجتماعی و اقتصادی گسترده‌ای در کشور شد. تقاضا برای تجهیزات پیشگیری و بهداشتی نظیر مواد ضد عفونی کننده، دستکش، ماسک تنفسی و تجهیزات پزشکی مانند ونتیلاتور افزایش یافت و بسیاری از کسب و کارها به دلیل شیوع گسترده این بیماری دچار رکود شدند. همان طور که در شکل ۱۷ نشان داده شده است، صندوق نوآوری و شکوفایی در راستای مسئولیت اجتماعی خود رویکرد اتخاذ شده در حمایت از زیست بوم نوآوری اقداماتی را جهت تسهیل تولید محصولات دانش بنیان مورد نیاز برای پیشگیری و درمان این بیماری انجام داده و کمک به شرکت‌های آسیب دیده برای عبور از این شرایط را در دستور کار خود قرار داد.

به ۳۰۷ شرکت آسیب دیده (دانش بنیان، فناور، خلاق و شتاب دهنده) ۱,۰۷۹ میلیارد ریال تسهیلات با نرخ ۹٪ با دوره بازپرداخت ۲۴ ماهه اعطا شده است.

به ۶۱ طرح تولید اقلام مبارزه با ویروس، بیش از ۲,۵۰۰ میلیارد ریال تسهیلات اعطا شده است.

تولید اقلام مبارزه با بیماری

مبارزه با بیماری

حمایت از توسعه سامانه‌های پایش بیماری

شیوع کرونا

تسهیلات آسیب دیده‌ها

مقابله با آسیب‌ها

امهال ۳ ماهه برای تسهیلات جاری شرکت‌ها

سرمایه در گردش فوری

۵۰۰ میلیارد ریال تسهیلات فوری به شرکت‌های آسیب دیده در اسفند ۱۳۹۸ اعطا شده است.

از تولید سامانه‌های پایش، کنترل و مدیریت بیماری، به ویژه نرم افزار ماسک حمایت ویژه شده است.

شکل ۱۷. خلاصه عملکرد صندوق نوآوری و شکوفایی در مبارزه با کرونا

دو نمونه از طرح‌های حمایت‌شده از سوی صندوق نوآوری و شکوفایی در تولید اقلام مبارزه با کرونا در ادامه توضیح داده شده است.

عنوان طرح: تولید ونتیلاتور

نام شرکت: احیا درمان پیشرفته
استان اجرای طرح: خراسان رضوی

با آغاز شیوع کرونا و شدت یافتن روند ابتلای به این بیماری نیاز به دستگاه‌های تنفس مصنوعی یا ونتیلاتور در مراکز درمانی کشور افزایش یافت. شرکت احیا درمان پیشرفته در راستای پاسخ‌گویی به این نیاز مراکز درمانی، افزایش ظرفیت تولید این محصول را در دستور کار خود قرار داد. دستگاه ونتیلاتور تنفسی EDP-TS یک ونتیلاتور الکتروپنوماتیک است که ورودی‌های آن شامل هوای فشرده شده و گاز اکسیژن فشار بالاست. این دستگاه، دارای ویژگی‌های پاسخگویی بیمار و حالت‌های ریسپانسیویا ترکیبی است. همچنین نمایشگرهای گرافیکی شامل شکل موج، ترند و نمودار و حلقه‌های تنفسی در این دستگاه تعبیه شده است. در این دستگاه نمودارها برای مقایسه و بررسی روند متغیرهای کنترل شده قابل ذخیره هستند و آنالیز پیشرفته تنفسی و اندازه‌گیری‌های مانور تنفسی را نیز انجام می‌گیرد. این دستگاه برای سنین مختلف از نوزاد تا بزرگسال قابل استفاده است که برای هر گروه حالت‌های مخصوص آن رده سنی را به صورت خودکار اضافه می‌کند. این شرکت از تسهیلات صندوق نوآوری و شکوفایی به منظور افزایش ۶ برابری ظرفیت تولید خود از ۵ دستگاه به ۳۰ دستگاه در روز استفاده کرده است.

عنوان طرح: کیت تشخیص بیماری کرونا

نام شرکت: پیشتاز طب زمان

استان اجرای طرح: تهران

با شیوع کرونا در سطح جهان و در روزهای آغازین شیوع ویروس، کیت‌های تشخیصی کمیاب شدند و بسیاری از کشورهای جهان در تأمین این کیت‌ها با مشکل روبه‌رو بودند. شرکت پیشتاز طب زمان با حمایت صندوق نوآوری و شکوفایی توانست کیت تشخیص ویروس کرونا را برای نخستین بار در کشور و با اخذ مجوز از اداره کل تجهیزات پزشکی وزارت بهداشت و انستیتو پاستور ایران به تولید انبوه برساند. این کیت‌ها می‌توانند در مدت ۲ ساعت بیماری کرونا را تشخیص دهند. کیت‌های ساخته شده توسط این شرکت دارای بالاترین استانداردهای کیفیت جهانی است و قیمت آن یک چهارم نمونه‌های خارجی برآورد می‌شود. این شرکت از تسهیلات صندوق نوآوری و شکوفایی برای راه‌اندازی خط تولید و افزایش ظرفیت تولید تا ماهانه ۲۰۰ هزار کیت تشخیصی استفاده کرده است.

برای دریافت
اطلاعات بیشتر به
لینک مراجعه کنید.

حمایت از توسعه فناوری‌های آینده

۷

شرکت‌های دانش‌بنیان پیوسته به توسعه فناوری و تجاری‌سازی آن مشغول هستند، فناوری‌هایی که گره‌ای از کار شهروندان یا کسب‌وکارها باز می‌کند، یا محصول و خدمتی را روانه بازار می‌کند که بازار آن مهیاست. اغلب شرکت‌های دانش‌بنیان و به‌ویژه شرکت‌هایی که زمان زیادی از تأسیس آن‌ها نمی‌گذرد، به‌عنوان بخش خصوصی، در حوزه تحقیق و توسعه نگاه نسبتاً کوتاه‌مدتی دارند و توسعه فناوری‌هایی را هدف می‌گیرند که به سرعت می‌توان آن‌ها را به بازار رساند و به منفعت اقتصادی تبدیل کرد.

از همین روست که اغلب دولت‌ها توسعه فناوری‌های آینده را صرفاً به دست نامرئی بازار و سرمایه‌گذاری‌های بخش خصوصی نمی‌سپارند و علاوه بر سرمایه‌گذاری‌های دولتی، با طراحی و اعمال مشوق‌ها و حمایت‌های مختلف، بخش خصوصی را به سرمایه‌گذاری برای توسعه این فناوری‌ها ترغیب می‌کنند. تجربه کشورهای مختلف نشان داده است که غفلت از توسعه این فناوری‌ها در زمان حال، می‌تواند پیامدهای ناگواری برای آینده در پی داشته باشد.

از همین رو، صندوق نوآوری و شکوفایی به‌عنوان نهاد تخصصی تأمین مالی نوآوری در کشور، حمایت فعالانه از شرکت‌های دانش‌بنیان برای توسعه فناوری‌های آینده، همچون هوش مصنوعی، اینترنت اشیا و بلاک چین را در دستور کار خود قرار داد. شکل زیر، حوزه‌های فناوری آینده را نشان می‌دهد که با توجه به مطالعات انجام شده در اولویت کاری صندوق قرار گرفته‌اند.

شکل ۱۸. حوزه‌های فناوری آینده شناسایی شده

پیشرو
ایران
دانشنیان

اثر بخشی خدمات صندوق نوآوری و شکوفایی از آذر ۱۳۹۷ تا پایان تیر ۱۳۹۹

فروش

فروش ۱۲ هزار میلیارد ریالی
محصولات دانش بنیان

توسعه و نوآوری در محصول

• توسعه ۳۲۴ محصول جدید
• راه اندازی و توسعه ۷۵ خط تولید

اشتغال

• ایجاد اشتغال برای ۳,۹۰۰ نفر
• کمک به حفظ شغل ۴۰ هزار نفر

صرفه جویی ارزی

پیشگیری از خروج ۸۲۰ میلیون دلار ارز
از کشور

نرخ بقای شرکت های دانش بنیان

• افزایش ۲۰ درصدی ضریب نفوذ
خدمات
• افزایش ۲۵ درصدی تعداد شرکت های
دانش بنیان

نفوذ شرکت ها در صنایع بزرگ

عقد ۵۴۰ قرارداد و تبادل ۱,۴۴۶
تفاهم نامه میان شرکت های دانش بنیان
و صنایع بزرگ

عملکرد

ارائه ۳,۶۷۱ مورد خدمات
توانمندسازی
به مبلغ ۱۴۷ میلیارد ریال

انجام ۲۱ مورد
سرمایه گذاری به مبلغ
۱,۸۵۵ میلیارد ریال

صدور ۹۱۰ فقره
ضمانت نامه به مبلغ
۱۵,۷۴۰ میلیارد ریال

اعطای ۲,۲۲۹ فقره
تسهیلات به مبلغ
۴۳,۳۶۰ میلیارد ریال

رویکردها و اقدامات

حمایت از توسعه
فناوری های آینده

حمایت از حل
مسائل راهبردی و
چالش های ملی

تقویت توان مدیریت
کسب و کار شرکت ها

توسعه
مدل های نوین
تأمین مالی

توسعه بازار
شرکت های
دانش بنیان

شبکه سازی و تسهیل
ارتباطات بخش
عرضه و تقاضا

توسعه شبکه
تأمین مالی
زیست بوم نوآوری